

**Izvješće Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za
ocjenjivanje i reviziju kvalitete i davanje preporuka o akreditaciji
visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa**

Naziv visokoškolske ustanove: Visoka škola "Logos centar" u Mostaru

Adresa: Bišće polje bb, 88100 Mostar

Datum posjete: 04.12.2019. – 05.12.2019. godine

Sastav komisije:

1. Prof. dr. Enver Zerem, predsjednik, predstavnik akademske zajednice BiH
2. Prof. dr. Zlatko Česić, međunarodni stručnjak
3. Mirta Mandić Martinović, predstavnik privrede i prakse
4. Maja Santai, student

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa radi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/16).

Sadržaj

1. Uvod	3
1.1. Visoka škola "Logos centar" u Mostaru (Logos)	4
1.2. Sastav Komisije i postupak evaluacije, metoda rada, posjeta visokoškolskoj ustanovi, formiranje mišljenja, pisanje izvješća	6
2. Izvješće	8
2.1 Opće informacije o visokoškolskoj ustanovi	8
2.2 Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova	9
2.2.1 Politika osiguravanja kvaliteta	9
2.2.2 Izrada i odobravanje programa	23
2.2.3 Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta	27
2.2.4 Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje	35
2.2.5 Nastavno osoblje	38
2.2.6 Resursi za učenje i podrška studentima	45
2.2.7 Upravljanje informacijama	50
2.2.8 Informiranje javnosti	54
2.2.9 Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa	57
2.2.10 Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta	60
3. Mišljenje o ispunjenosti preporuka po kriterijima za akreditaciju prve Komisije stručnjaka iz 2015. godine	62
4. Mišljenje o ishodu akreditacije	64
5. Prilozi	65

1. Uvod

Ovaj izvještaj predstavlja rezultate eksterne evaluacije Visoke škole "Logos centar" u Mostaru koja se provela u prosincu 2019. godine. Postupak institucionalne akreditacije proveden je sukladno sljedećim dokumentima:

1. Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 59/07 i 59/09),
2. Zakon o visokom obrazovanju HNK/HNZ („Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona“, broj 4/12),
3. Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 100/11),
4. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 26/19),
5. Odluka o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 96/16),
6. Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Hercegovačko-neretvanskom kantonu („Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona“, broj 4/14),
7. Uredba o kriterijima, standardima i normativima u visokom obrazovanju, koju je donijela Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona (nadalje: HNK) broj: 01-1-02-1330/12 od 5.7.2012. godine.

Eksternu evaluaciju je obavila Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka, koja daje ocjenu i obavlja reviziju kvalitete i daje preporuke o akreditaciji visokoškolske ustanove Visoka škola „Logos Centar“ u Mostaru, imenovana Rješenjem Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete Bosne i Hercegovine, broj: 05-33-1-383-2/19 od 13.11.2019. godine (u daljnjem tekstu Komisija). Eksterna evaluacija je rezultat rada, od dana imenovanja Komisije, do sačinjavanja Izvješća o eksternoj evaluaciji, a koje se temelji na analizi samoevaluacijskog izvješća Visoke škole "Logos centar" u Mostaru te pregledu i čitanju popratnih dokumenata dostavljenih uz Samoevaluacijsko izvješće. Na dane 04. i 05.12.2019. godine, Komisija je obavila posjetu visokoškolskoj ustanovi sa svrhom dokazivanja navoda iz dostavljene dokumentacije, gdje je u dva dana Komisija obavila intervju sa 8 različitih grupa te je ukupno ispitala 65 ispitanika. Posjeta visokoškolskoj ustanovi, uz održane intervju, podrazumijevala je i fizički obilazak kampusa visoke škole „Logos Centar“ u Mostaru.

Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru prvu akreditaciju dobila je 2015. godine uz koju je od tada imenovane Komisije dobila konkretne preporuke, koje su tijekom novog postupka

akreditacije uzete u obzir. Izvješće eksterne evaluacije prezentira postupak rada Komisije, daje pregled utvrđenog stanja te za svaki od deset kriterija sadrži preporuke za poboljšanje rada predmetne visokoškolske ustanove.

Dana 23.12.2019. godine, prijedlog teksta Izvješća Komisija je uputila na visokoškolsku ustanovu sa svrhom pribavljanja mišljenja o činjeničnim podacima i informacijama koje se nalaze u tekstu Izvješća. Dana 31.12.2019. godine, Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru sačinila je dopis u kojem iskazuju suglasnost na Izvješće.

1.1. Visoka škola "Logos centar" u Mostaru (Logos)

Visoka škola "Logos centar" u Mostaru (Logos) je započela sa radom 29.06.2011. godine kao privatna visokoškolska ustanova registrirana u Hercegovačko-neretvanskoj županiji/ kantonu. Logos je upisan u sudski registar Općinskog suda u Mostaru, rješenjem broj: Tt-O-528/11 od 29.06.2011. godine, MBS: 58-05-0009-11.

Visoka škola "Logos centar" u Mostaru dobila je suglasnost za rad Rješenjem Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije/ kantona, broj: 05-01-40-1832/11 od 24.08.2011. godine. Isto tako Visoka škola "Logos centar" u Mostaru, dobila je suglasnost za rad Rješenjem Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije/ kantona, broj: 05-01-40-1885/2012 od 10.07.2012. godine. Visoka škola "Logos centar" u Mostaru dobila je Rješenje o izdavanju dozvole za izvođenje studijskih programa od strane Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije/ kantona, broj: 05-03-40-267-3/13, od 29.03.2013. godine te je dobila Rješenje o ispunjenosti uvjeta za proširenje i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja od strane Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije/ kantona, broj: 05-03-40-518-3/14, od 10.06.2014.

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta BiH donijela je preporuku broj: 05-33-1-37-6/15 od 29. lipnja 2015. godine, na temelju koje je Visoka škola "Logos centar" u Mostaru dobila rješenje o institucionalnoj akreditaciji od Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a broj: 05-03-40-2016-7/15 od 07. srpnja 2015. godine.

Sjedište Logos centra je na južnom ulazu u Mostar na adresi Bišće polje b.b., 88100 Mostar. Svi kontakt podaci javno su dostupni na službenoj web stranici ustanove: <https://logos-centar.com/Kontakt>.

Ova visokoškolska ustanova izvodi sljedeće studijske programe:

Rb	Naziv studijskog programa	Naziv studijskog smjera
1	Poslovna ekonomija	- Financije i računovodstvo - Menadžment - Menadžment javnog sektora i uprave - Poduzetništvo i poslovno upravljanje - Financijsko upravljanje, bankarstvo i osiguranje - Menadžment u turizmu, hotelijerstvu i uslužnim djelatnostima - Korporativno komuniciranje
2	Promet	- Cestovni promet
3	Sigurnosne studije	- Sigurnost - Kriminalistika
4	Organizacijske znanosti	- Informacijske tehnologije
5	Energetika	- Gospodarenje energijom i energetska učinkovitost - Obnovljivi izvori energije - Održavanje energetske postrojenja - Termo tehnika
6	Zaštita na radu i zaštita od požara	- Zaštita na radu - Zaštita od požara
7	Dizajn	- Modni dizajn - Grafički dizajn - Dizajn interijera
8	Pravo i financije	- Pravo i financije

Ukupan broj studenata na visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru je 732, po godinama kako slijedi:

1. godina 124 studenta;
2. godina 167 studenata;
3. godina 292 studenta;
4. godina 149 studenata.

1.2. Sastav Komisije i postupak evaluacije, metoda rada, posjeta visokoškolskoj ustanovi, formiranje mišljenja, pisanje izvješća

Eksterna evaluacija Visoke škole „Logos Centar“ u Mostaru obavila je Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka u sljedećem sastavu:

1. **Prof. dr. Enver Zerem**, profesor interne medicine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli te direktor za istraživanje i razvoj Kliničkog univerzitetskog centra Tuzla, **predstavnik akademske zajednice BiH, predsjednik Komisije**
2. **Prof. dr. Zlatko Ćesić**, profesor visoke škole u trajnom zvanju, trenutno profesor na Sveučilištu Libertas u Zagrebu te Veleučilištu u Gospiću, **međunarodni stručnjak**
3. **Mirta Mandić Martinović**, šef Odsjeka za priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja u Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja (CIP), **predstavnik privrede i prakse, sekretar komisije**
4. **Maja Santai**, studentica medicine na Medicinskom fakultetu na Univerzitetu u Banja Luci, **predstavnica studenata**

Eksterna evaluacija odvijala se u nekoliko faza. Prva faza je analiza pravnih propisa iz područja akreditiranja i samoevaluacijskog izvješća visokoškolske ustanove te analiza dostavljenih popratnih dokumenata. Svi članovi Komisije pročitali su dostavljene dokumente te pročitali Izvješće Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvalitete i davanje preporuke o akreditaciji visoke škole „Logos Centar“ u Mostaru iz svibnja 2015. godine. Komisija je izvršila analizu svih zakonskih i podzakonskih akata koji su neophodni za proces akreditacije visokoškolskih ustanova u Hercegovačko-neretvanskoj županiji.

Samoevaluacijsko izvješće visokoškolske ustanove „Logos centar“ u Mostaru, napisano je na 113 strana, po svim propisanim kriterijima za akreditaciju, pojašnjava rad i djelovanje ove ustanove te na otvoren način prikazuje snage i mogućnosti, kao i slabosti i prijetnje za ovu visokoškolsku ustanovu.

Dana 03.12.2019. godine Komisija je održala pripremni sastanak te utvrdila način svog djelovanja te utvrdila pitanja za intervju. Pitanja su koncipirana na način da su prilagođena svakoj grupi, sa setom pitanja koja su obvezna za sve grupe, kako bi se dobilo što više informacija o radu visokoškolske ustanove iz različitih perspektiva te da se provjeri točnost informacija.

Na dane 04. i 05.12.2019. godine Komisija je posjetila visokoškolsku ustanovu sa svrhom utvrđivanja napisanog u samoizvješću, i gdje je u dva dana ispitala 65 ispitanika podijeljenih u sljedeće skupine: menadžment visokoškolske ustanove (8 osoba), tim za samoevaluaciju (8

osoba), akademsko osoblje (8 osoba), studenti 1. i 2. godine (10 osoba), studenti 3. i 4. godine (10 osoba), IT i administrativno osoblje (5 osoba), administracija – pravni i financijski sektor, studentska služba i internacionalni ured (7 osoba), alumni i predstavnici tržišta rada sa kojima je visoka škola povezana (9 osoba). Nakon obavljenih intervjua, Komisija je obišla visokoškolsku ustanovu što uključuje studentsku službu/ured za međunarodnu suradnju, biblioteku, predavaone/učionice, prostorije za praktičnu nastavu, Centr za ispitivanje i zaštitu (CIZ). Osim najavljenog obilaska u pratnji osoblja visokoškolske ustanove, Komisija je u redovnim pauzama promatrala rad te nasumičnim odabirom posjetila nekoliko predavanja i porazgovarala sa zatečenim studentima i profesorima.

U dva dana posjeta visokoškolskoj ustanovi radi to se vrlo intenzivno, prikupljene su potrebne informacije i dokumenti za pisanje finalnog izvješća, na intervjuima svi ispitanici su aktivno odgovarali na pitanja i obrazlagali način rada visokoškolske ustanove.

Komisija je donijela zaključke i na kraju drugog dana dogovorila dinamiku daljnjeg postupanja i pisanja izvješća.

Ocjene su donesene konsenzusom te su u ovom Izvješću detaljno obrazložene.

2. Izvješće

2.1 Opće informacije o visokoškolskoj ustanovi

Naziv, adresa i e-mail institucije	Visoka škola "Logos centar" u Mostaru Bišće polje bb, 88100 Mostar info@logos.edu.ba
Internet adresa	https://logos-centar.com
Naziv, broj i datum akta o osnivanju	Visoka škola "Logos centar" u Mostaru upisana je u sudski registar Općinskog suda u Mostaru, Rješenjem broj: Tt-O-528/11 od 29.06.2011. godine, MBS: 58-05-0009-11.
Poresko-identifikacioni broj	4227723250004
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Milan (Jozo) ŠEVO, Nikole Kordića 60, 88320 Ljubuški.
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje	OPU-IP 907/2016
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	05-01-40-1832/11 od 24.08.2011. godine
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	-
Kontakt osoba (za posjetu)	Ana Crnogorac, voditeljica studentske službe
Broj telefona	+387 (0) 36 445 800; 445 801 063/426-707

2.2 Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova

2.2.1 Politika osiguravanja kvalitete

Kriterij 2.2.1.1 *Visokoškolska ustanova definira svoju viziju i misiju kojima djelotvorno vodi svoje aktivnosti. Vizija i misija su izrađene i revidirane u konzultacijama sa relevantnim zainteresiranim stranama i javno su dostupne.*

Utvrđeno stanje

Visokoškolska ustanova korektno je definirala viziju i misiju radi usmjerenja svojih daljnjih aktivnosti, koju učinkovito i primjenjuje. Vizija i misija su donošenjem novog strateškog plana za razdoblje od pet godina 2018.-2023. ponovno evaluirane. Visokoškolska ustanova je izradila i usvojila novu Strategiju nakon provedene analize prikupljenih mišljenja i stavova relevantnih grupacija – studenata, nastavnog osoblja, neakadenskog osoblja, tržišta rada i društvene zajednice. Vizija i misija su javno dostupne na službenoj internetskoj stranici: <https://logos-centar.com/Misija>.

Iz vizije i misije Logosa jasno se mogu definirati određena strateška usmjerenja i područja koja se razvijaju i na koje je usmjereno djelovanje.

Iako su vizija i misija razumljive i realne, te utemeljene na primarnim vrijednostima koje Visokoškolska ustanova promovira i prema kojim djeluje, Komisija ipak drži da su preopćenite, odnosno da nedovoljno naglašavaju posebnosti studijskih programa koji se izvode na ovoj visokoškolskoj ustanovi usmjerenih na konkretno tržište rada, diferencijaciju od konkurencije, ciljani tržišni udio i komparativnu prednost visokoškolske ustanove. Nadalje, Komisija drži da je Visokoškolska ustanova već dostigla određenu regionalnu prepoznatljivost, te drži da viziju u ovoj fazi treba prilagoditi i uobličiti na način iz kojeg bi bio vidljiv dodatni izazov za slijedećih pet ili deset godina.

Kriterij 2.2.1.2 *Visokoškolska ustanova ima djelotvoran sustav i procedure za provođenje, praćenje i daljnji razvoj svoje strategije i akcijskih planova. Visokoškolska ustanova izrađuje i redovno revidira svoju strategiju, u konzultacijama sa svim relevantnim zainteresiranim stranama. Strategija se formalno usvaja i javno je dostupna. Ona se odnosi na nastavni proces,*

istraživački rad/razvoj umjetnosti i doprinos razvoju društva, uključujući konkretne i ostvarive strateške ciljeve i aktivnosti visokoškolske ustanove.

Utvrđeno stanje

Prva strategija Visokoškolske ustanove bila je dio Elaborata o osnivanju. Slijedeća Strategija usvojena je 2014. godine, dok je najnovija Strategija izrađena za petogodišnje razdoblje od 2018. do 2023. godine.

Na službenoj web stranici visokoškolske ustanove u kategoriji osiguranja kvalitete (<https://logos-centar.com/Kvaliteta>) javno su dostupni svi dokumenti koji se odnose na kreiranje, praćenje i izvršenje kvalitete, a to su:

1. Politika kvalitete visoke škole „Logos centar“ u Mostaru iz 2014. godine.
2. Pravilnik o sustavu za osiguranje kvaliteta na visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru iz 2014. godine.
3. Pravilnik o studentskoj evaluaciji kvaliteta izvođenja nastave i postupanju po provedenoj evaluaciji iz 2014. godine.
4. Strategija visoke škole „Logos Centar“ u Mostaru 2018.-2023. godine.

Sam postupak usvajanja Strategije na visokoškolskoj ustanovi korektno je formaliziran. Strategija se izrađuje u postupku javnog konzultiranja sa svim zainteresiranim stranama. Tako je važeću Strategiju razvoja 2018.-2023. temeljem detaljne SWOT analize izradila Radna grupa u kojoj su bili zastupljeni predstavnici svih skupina zaposlenika, i to direktor, voditelji studija, te predstavnici nastavnika, asistenata, administrativnog osoblja i studenata. U izradi Strategije konzultirani su brojni relevantni vanjski partneri i eksperti iz društvene zajednice i tržišta rada, uključivo federalni zavod za statistiku, služba za zapošljavanje HNK/HNZ, Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti, poslovni partneri i sl., a u konačnici, nakon rasprave, usvojena je na Senatu i Upravnom odboru visoke škole. Vidljivo je da su strateški ciljevi usklađeni s preporukama povjerenstva u Izvješću o provedenoj akreditaciji iz 2015. godine.

Ostvarenje i praćenje Strategije i strateških ciljeva prati se kroz ostvarenje akcijskog plana na tromjesečnoj razini. Realizacija plana i razlozi eventualnog kašnjenja se iznose na Senatu najmanje jednom u tri mjeseca. Za koordinatore u procesu monitoringa, evaluacije i izvještavanja koji prati ispunjavanje strateških planova i realizaciju strateških projekata, te predlaže i određene izmjene u planovima i vremenskim okvirima njihovog izvođenja, a o čemu konačnu odluku

donosi Senat.

Kriterij 2.2.1.3 *Visokoškolska ustanova ima formalno definiranu i javno dostupnu politiku i procedure za unutrašnje osiguranje kvalitete, koje obuhvaćaju i jasne odgovornosti. Te procedure su u skladu sa strategijom visokoškolske ustanove*

Utvrđeno stanje

Politika kvalitete Logosa je usvojena Odlukom Senata Logosa 14.01.2013. godine, dostupna je na službenim web stranicama (https://logos-centar.com/Files/Pravilnici/Politika_kvaliteta.pdf) te vidljivo istaknuta u službenim prostorijama visoke škole.

Na Logosu je usvojen dokument „Pravilnik o sustavu za osiguranje kvalitete na Visokoj školi 'Logos centar' u Mostaru“, koji je javno dostupan na službenim web stranicama Logosa. Pravilnikom su definirana područja vrednovanja sustava za kvalitetu, i to:

- pravila i postupci u trajnom osiguranju i promicanju kvalitete Visoke škole,
- primjena sustava u svim razinama vanjske i unutarnje provjere (samoprovjere),
- status stručnih studijskih programa,
- opis stručnih studijskih programa,
- opis studenata u stručne studijske programe,
- proces učenja,
- proces poučavanja,
- proces vrednovanja stručne prakse,
- proces vrednovanja studentskog rada,
- informiranost,
- opremljenost za obrazovanje i stručnu djelatnost,
- knjižnica,
- informatička opremljenost i aktualnost informacijskog sustava,
- administrativno – tehnički resursi,
- nadogradnja u primjeni akademskih standarda,
- javnost djelovanja.

Pravilnikom o osiguranju kvalitete ustrojena su stručna tijela za osiguranje sustava kvaliteta na Logosu. To su:

- Povjerenstvo za kvalitet

- Radne grupe.

Povjerenstvo ima ukupno sedam (7) članova, od čega pet (5) stalnih i dva (2) povremena.

Članovi povjerenstva su:

- upravitelj ustanove, direktor po položaju,
- menadžer za kvalitet po funkciji,
- jedan predstavnik nastavnika,
- jedan predstavnik nenastavnog osoblja,
- jedan predstavnik studenata.

Radna grupa osniva se prema potrebi za pripremu pojedinih aktivnosti Povjerenstva.

Pravilnikom su definirana područja vrednovanja kvalitete, sustav odgovornosti i uloga organa u području osiguranja kvalitete, tijela odgovorna za praćenje, unaprjeđenje i razvoj kvalitete, uređene su bliže nadležnosti i način njihovog rada, oblasti osiguranja kvalitete, postupak samovrednovanja i ocjene kvalitete, kao i druga pitanja od značaja za unapređenje i razvoj kvalitete.

Unatoč navedenom, Komisija smatra da je potrebno revidirati sastav i funkcioniranje Povjerenstva za kvalitete i menadžera za kvalitetu. Naime, Povjerenstvo za kvalitet trebalo bi biti suport upravljačkoj strukturi Visoke škole i time djelovati neovisno o upravljačkoj strukturi, zbog čega se u njegov sastav ne bi trebao ulaziti Direktor, a pogotovo ne bi trebao imati ključnu ulogu. Ovo posebno ističemo jer je Pravilnikom propisano da to isto Povjerenstvo predlaže Direktoru i Stručnom vijeću konkretne projekte i aktivnosti, što se članovi povjerenstva iz redova nastavnog i nenastavnog osoblja imenuju na prijedlog Direktora, te se čak i predsjednik Povjerenstva imenuje na prijedlog Direktora i sl., čime se gubi smisao djelovanja i postojanja Povjerenstva. Komisija pozitivnim ocjenjuje činjenicu da su u Povjerenstvu zastupljeni predstavnici nastavnog, nenastavnog osoblja i studenata, ali smatra i da bi kao stalni član Povjerenstva trebao biti zastupljen i predstavnik vanjskih partnera Visoke škole. Konačno, Komisija smatra da niti Menadžer za kvalitetu ne bi trebao biti članom Povjerenstva, nego zasebno tijelo koje obavlja svakodnevne administrativne i operativne poslove vezane uz osiguranje kvalitete te koje priprema sjednice Povjerenstva i na njima sudjeluje bez prava glasa. Nadalje, kada se govori o unutarnjem osiguranju kvalitete predmetne visokoškolske ustanove, Komisija se uvjerila da se svi usvojeni i javno dostupni dokumenti koji se odnose na organizaciju rada i osiguranje kvalitete svim zaposlenicima i studentima dostupni te se isti u

realnim uvjetima rada visokoškolske ustanove i primjenjuju. Kao dokaz navedenom su i sljedeći dokumenti:

Statut Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru je najvažniji interni akt Visoke škole. Donesen je 20. 6. 2014. godine, izrađen u zakonskoj proceduri na osnovu Zakona o visokom obrazovanju HNŽ/K (Službene novine HNK broj 4/12). Statut Visoke škole „Logos centar“ Mostar sastoji se od 47 stranica i 173 člana. Definira sve elemente koje pozitivni propisi zahtijevaju. Sadrži:

I. Temeljne odredbe

II. Institucionalna autonomija

III. Pravni subjektivitet

IV. Djelatnost Logos centra

V. Organizacija Logos centra

V.1. Katedre

VI. Tijela Logos centra

VI.1. Upravni odbor

VI.2. Direktor

VI.3. Senat

VI.4. Druga tijela Logos centra

VII. Nastavni proces

VII.1. Studij prvog ciklusa – dodiplomski studij

VIII. Studenti

VIII.1. Vrste statusa studenata

VIII.2. Prestanak statusa studenta

VIII.3. Ostale odredbe o statusu studenta

VIII.4. Mobilnost studenata

VIII.5. Prava i obveze studenta

VIII.6. Mirovanje prava i obveza studenta

VIII.7. Disciplinska odgovornost studenta

VIII.8. Odgovornost studenta za štetu

VIII.9. Postupanje po zakonu o upravnom postupku

IX. Studentsko organiziranje

X. Akademsko, znanstveno-istraživačko i administrativno osoblje na Logos centru

X.1. Akademsko osoblje

XI. Interna evaluacija i osiguranje kvaliteta

XIV. Dokumentacija, evidencija i javne isprave

- XV. Prijelaz s druge visokoškolske ustanove
- XVI. Nostrifikacija i ekvivalencija
- XVII. Cjeloživotno učenje
- XVIII. Javnost rada
- XIX. Financiranje
- XX. Opći akti Logos centra i način njihovog donošenja
- XXI. Prestanak rada
- XXII. Prelazne i završne odredbe.

Dakle, ovim dokumentom propisani su svi uvjeti rada Visoke škole "Logos centar" u Mostaru što se revizijom visokoškolske ustanove vidi u njihovoj organizaciji, propisanim procedurama, organizaciji nastavnog procesa, angažiranja akademskog osoblja, upisa studenata i sl. Također, svi interni dokumenti su usuglašeni s navedenim Statutom.

Pravilnik o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata na Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru pobliže uređuje uvjete i način polaganja ispita na studijskim programima koji se izvode na Visokoj školi, organizaciju i postupak polaganja ispita, način ocjenjivanja studenata, zaštitu prava studenata i nastavnika, kao i druga pitanja od značaja za polaganje ispita i ocjenjivanje. Pravilnik je usvojen na sjednici Senata Visoke škole 27.7.2014. godine, sastoji se od 9 stranica i 29 članova. Sadrži odredbe koje pojašnjavaju slijedeće:

- Obaveze predmetnog nastavnika koje se tiču nastavnog programa,
- Kontinuirana provjera znanja,
- Ispitni termini,
- Završni ispit,
- Predmet nepoložen na završnom i popravnom ispitu,
- Apsolventi,
- Polaganje ispita,
- Polaganje ispita pred komisijom/povjerenstvom,
- Prijavljivanje ispita,
- Mjesto održavanja ispita,
- Utvrđivanje identiteta studenta i javnost ispita,
- Trajanje ispita,
- Početak ispita i ponašanje studenta na ispitu,
- Sustav bodovanja na ispitnoj listi,

- Dostupnost pitanja, odnosno rješenja zadataka s prethodnih ispita,
- Bodovi ostvareni na ispitu,
- Formiranje i upis ocjene te predaja prijava,
- Izražavanje uspjeha ocjenom,
- Evidencija o ostvarenim bodovima i ocjeni,
- Javno objavljivanje rezultata pismenog ispita,
- Prigovor na rezultate ispita,
- Prigovor na ostvarenu negativnu ocjenu i na nepravilnosti na ispitu,
- Prigovor na ostvarenu pozitivnu ocjenu,
- Ispit za studente s posebnim potrebama,
- Sankcije za kršenje odredbi Pravilnika,
- Praćenje i analiza rezultata ispita.

Pravilnik se koristi kako bi pobliže pojasnio ispitni sustav. Javan je, donesen od strane nadležnog organa. Komisija je na licu mjesta pregledala dokumentaciju, analizirala iznesene dokaze i u razgovoru sa zainteresiranim stranama došla do zaključka kako se navedeni Pravilnik poštuje, da je javan, da su zainteresirane strane prvenstveno nastavnici i studenti svih godina upoznati sa njegovi postojanjem i sadržajem, poznat je način provođenja ispita, žalbene procedure (prigovori), kao i ostali elementi ispitnog sustava.

Poslovníkom o radu Upravnog odbora Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru jasno se utvrđuje organizacija Upravnog odbora, vođenje sjednica, način rada, pripremanje i održavanje sjednica, prava, obaveze i odgovornosti članova Upravnog odbora, imenovanje stalnih i povremenih komisija kao pomoćnih tijela Upravnog odbora, izrada zapisnika, odlučivanje na sjednicama i druga pitanja u vezi sa radom Upravnog odbora. Sastoji se od 8 strana i 39 članova.

Poslovníkom o radu Senata se utvrđuje rad Senata Visoke škole, a naročito: način sazivanja sjednica, utvrđivanje dnevnog reda, predsjedavanje, tijekom sjednica, održavanje reda na sjednicama, način odlučivanja i vođenja zapisnika. Sastoji se od 4 stranice i 25 članova.

Praktična primjena implementacije ova dva navedena poslovnika ogledaju se u uređenju odnosa i utvrđivanju organizacije i rada Upravnog odbora i Senata, uz direktora, ključnih organa Visoke škole.

Akademski kalendar – njegova direktna primjena jeste u planiranju i izvedbi nastavnog procesa i ostalih pod-procesa koji se izvode na Visokoj školi. Odnosi se na kalendarsko pozicioniranje pojedinih segmenata nastavnog procesa, te olakšava planiranje i pomaže u radu organima Visoke škole i studentima. Dokument je vizualno jasan sa legendom, pregledan, dostupan je javno, zainteresirane strane su sa istim upoznate i poštuju ga. Sadrži prikaz: tjedana u mjesecu, dana u kojima se izvodi nastava, obilježja brucškog sata, obilježeni su državni praznici (neradni dani) i vjerski praznici (neradni dani), ispitni rokovi, prijave ispita i upis semestra, te godišnji odmor.

Kriterij 2.2.1.4 *Unutrašnje osiguranje kvaliteta koristi mišljenja unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana, te podatke iz informacijskih i sustava za praćenje i evaluaciju.*

Utvrđeno stanje

Visoka škola vrši redovito anketiranje studenata o kvaliteti izvođenja nastave. Senat visokoškolske ustanove je na sjednici 06.06.2014. godine donio „Pravilnik o studentskoj evaluaciji kvaliteta izvođenja nastave i postupanju po provedenoj evaluaciji“. Isti je javno dostupan i na službenoj internetskoj stranici. U zimskom semestru akademske 2018/2019. godine započeto je, kao pilot, anketiranje studenata putem interneta. Razvojem internog informacijskog suatava ostavljena je mogućnost provođenja raznih vrsta elektronskih evaluacija.

Studenti sudjeluju u radu Senata i u svim radnim tijelima. Pitanja koje delegiraju studenti u organima i tijelima na razini Logosa su različita, od nastavnog procesa, statusnih pitanja, bolonjskog procesa, mobilnosti, anketa, itd. Pravilima studentskog predstavničkog tijela pobliže su pojašnjena organizacija, sastanci, način izbora, prava i dužnosti članova, financiranje, i sva druga pitanja od značaja za neometan rad i samostalno funkcioniranje studentskog predstavničkog tijela koje se na Logosu zove Studentski parlament.

Osim prikupljanja podataka putem upitnika, visoka škola podatke prikuplja i korištenjem raznih mogućnosti društvenih mreža na kojima je aktivna, kroz sporazume s firmama, pomoću planirane alumni organizacije, itd. Vidljivo je da poslodavci provode evaluacije zadovoljstva svršenim studentima. Na mjesečnoj bazi prati se i analizira broj i struktura nezaposlenih na Zavodu za zapošljavanje u FBiH i HNŽ/K. Uspostavljene su veze s raznim tvrtkama poput npr. Central

osiguranje, Moj taxi, DEKRA centrom d.o.o. Mostar, Centrom MOTOR d.o.o. Široki Brijeg i dr.

Iako unutrašnje osiguranje kvalitete koristi mišljenja vanjskih zainteresiranih strana, Komisija smatra da je suradnju potrebno formalizirati njihovim sudjelovanjem u svojstvu članova Povjerenstva za kvalitet.

Kriterij 2.2.1.5 Sustav unutrašnjeg osiguranja kvalitete je usmjeren ka stalnom unapređenju visokoškolske ustanove i pruža podršku poboljšanju nastavnog procesa, istraživačkog rada/razvoja umjetnosti, doprinosu razvoju društva i upravljačkim i administrativnim procesima.

Utvrđeno stanje

Visoka škola vrši redovito anketiranje studenata o kvaliteti izvođenja nastave. U zimskom semestru akademske 2018/2019. godine započeto je, kao pilot, anketiranje studenata putem interneta. Razvojem internog informacijskog sustava ostavljena je mogućnost provođenja raznih vrsta elektronskih evaluacija.

U cilju unapređenja Visoke škole, pored evaluacije kvaliteta izvođenja nastave, na Logosu periodično se planski i sistematski provode i sljedeće aktivnosti:

- evaluacija rada referade od strane studenata i samoevaluacija uposlenih u referadi;
- evaluacija zadovoljstva studijem;
- evaluacija zadovoljstva svršenim studentima (evaluacije od strane poslodavaca);
- evaluacija alumni studenata (svršenih studenata);
- evaluacija i samoevaluacija rada knjižnice.

Navedene aktivnosti provode se planski i periodično, putem upitnika i korištenjem raznih mogućnosti društvenih mreža, kroz sporazume s firmama, pomoću planirane alumni organizacije, itd. O rezultatima tih istraživanja raspravlja se na Senatu Logosa.

Pravila o studiranju na Logosu te jedinstveni silabusi za sve predmete postoje na svim studijskim programima i detaljno uređuju nastavni proces, metode edukacije, kao i ostala pitanja iz oblasti nastavnog procesa. U nastavnom planu predmeta definiran je i plan izvođenja nastave – sadržaj predmeta po tjednima. Politiku i postupke ispitivanja i ocjenjivanja studenta utvrđuje

Senat pravilima o studiranju. Statutom je, u okviru općih pravila studiranja, definirano i ocjenjivanje. Rad studenata se prati i ocjenjuje kontinuirano, pri čemu se za svaki oblik aktivnosti i putem provjera znanja u tijeku semestra, kao i na završnom ispitu, dodjeljuju bodovi.

Odlukom o davanju suglasnosti broj: 05-03-40-1440-1/16 od 18.05.2016. godine Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ/K je dalo suglasnost na Odluku Senata Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru broj 363-1/16 od 03.05.2016. godine o upisu studenata na prvu godinu studija, a kojom je odobreno i izvođenje studija na daljinu, distance learning i to za sve studijske programe koji se izvode na Logosu, osim Dizajna. Logos razvija sustav učenja na daljinu (Distance Learning, DL), zahvaljujući čemu studenti koji zbog poslovnih ili drugih obaveza nisu u mogućnosti klasični raspored integrirati u svoj raspored, mogu predavanja prilagoditi sebi. Međutim, Distance Learning na Logosu nije otpočeo zbog pripreme za što bolji sustav i osiguranje kvalitete za ovaj vid učenja.

Kriterij 2.2.1.6 *Visokoškolska ustanova ima strategiju za međunarodne aspekte rada koja je usklađena sa strategijom ustanove i u kojoj je dat pregled njenih međunarodnih aktivnosti kao što su međunarodni projekti, bilateralni sporazumi, zajednički programi, itd.*

Utvrđeno stanje

Koordinacija svih aktivnosti koja se odnose na međunarodnu i međusveučilišnu suradnju odvija se kroz aktivnosti Ureda za međunarodnu suradnju. Međunarodna suradnja podrazumijeva kontakte s drugim visokoškolskim ustanovama u BiH i inozemstvu, s ambasadama u BiH, članstvo u različitim međunarodnim organizacijama i mrežama, rad na novim sporazumima o suradnji i unaprjeđenju postojećih, sudjelovanje na međunarodnim projektima, mobilnost studenata i nastavnog osoblja, itd. Međunarodna suradnja se vrši u skladu s misijom, vizijom i ciljevima Logosa. Ured za međunarodnu suradnju na Logosu započeo je s radom u siječnju 2013. godine, u skladu s misijom, vizijom i strateškim pravcima. Aktivnosti međunarodne suradnje na Visokoj školi "Logos centar" odnose se na razvoj međunarodnih odnosa s partnerskim ustanovama u svijetu, poticanje mobilnosti studenata, nastavnika i nenastavnoga osoblja te sudjelovanje u međunarodnim programima i projektima s područja visokog obrazovanja.

Međunarodna suradnja u Visokoj školi "Logos centar" Mostar ostvaruje se putem:

- bilateralnih međusveučilišnih i međufakultetskih sporazuma;
- međunarodnih sveučilišnih mreža i udruga;
- međunarodnih projekata s područja visokog obrazovanja;
- međunarodnih znanstvenih i stručnih istraživačkih projekata;
- suradnje na razini fakulteta i akademija, odsjeka, katedri i pojedinačnih članova akademske zajednice;
- razmjenom studenta i nastavnog osoblja.

Visoka škola ima napisanu te na web stranici javno dostupnu Strategiju internacionalizacije visoke škole „Logos centar“ u 2018.-2023 u kojoj se za navedeni period planira razvoj, propisuju odgovornosti ureda za međunarodnu suradnju te je izvršena SWOT analiza visoke škole na kojoj se temelje strateški ciljevi za razvoj internacionalizacije.

Strateška oblast 3 odnosi se na Internacionalizaciju, informatizaciju i kvalitetu, a identificiran strateški cilj jest razvijati veze s regijom, Europom i ostatkom svijeta kroz jačanje internacionalizacije i mobilnosti. Na osnovu navedenog, identificirani su sljedeći operativni ciljevi Logosa iz oblasti internacionalizacije u periodu 2018-2023.:

- Intenziviranje promotivnih aktivnosti usmjerenih ka unapređenju procesa: suradnje, mobilnosti i razvoja projekata,
- Unapređenje procesa mobilnosti,
- Jačanje i unapređenje procesa međunarodne suradnje i internacionalizacije,
- Povećanje broja prijava i participacija na međunarodnim projektima,
- Unaprijeđenje procesa priznavanja,
- Unapređenje resursa i podrške za provođenje procesa suradnje, mobilnosti i internacionalizacije.

Vezano uz implementaciju Strategije internacionalizacije, Visoka škola „Logos centar“ je potpisala međunarodne bilateralne ugovore sa visokoškolskim ustanovama iz Hrvatske, Srbije, Slovenije, Španjolske, Mađarske, Turske, Crne Gore i Rusije. Do uključivanja u Erasmus+ program, razmjena nastavnika i studenata odvijala se kroz bilateralne i multilateralne sporazume o suradnji s partnerskim institucijama. Mobilnost u sklopu Erasmus+ projekata je realizirana s institucijama: Kodolany Janos University of Applied Sciences, Mađarska, IES de Teis, Španjolska, IES Luis Seoane, Španjolska, IES Ribera do Louro, Španjolska. Visoka škola je potpisala i brojne sporazume s različitim institucijama, i to:

- B&B Visokoškolski zavod Kranj and training, Kranj, Slovenija

- Visoka škola modernog biznisa, Beograd, Srbija
- Fakultet prometnih znanosti, Zagreb, Hrvatska
- Visoka škola za sigurnost, Zagreb, Hrvatska
- Aydin Istanbul Univerzitet, Istanbul, Turska
- Visoka škola za menadžment i dizajn "Aspira", Split, Hrvatska
- Veleučilište "Nikola Tesla" Gospić, Hrvatska
- VŠ za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo, Beograd, Srbija
- Fakultet zaštite na radu u Nišu, Niš, Srbija
- Kodolanyi Janos University of Applied Sciences, Budimpešta, Mađarska
- VŠ za informacijske tehnologije VSITE, Zagreb, Hrvatska
- VŠ za primjenjene i pravne nauke "PROMETEJ" , Banja Luka, BiH
- University of Nova Gorica, Nova Gorica, Slovenija
- "IES de Teis" , Vigo, Španjolska
- VŠ CEPS -Centar za poslovne studije, Kiseljak, BiH
- Univerzitet Donja Gorica, Podgorica, Crna Gora
- Taganrog Institute of Management and Economics, Taganrog, Rusija
- International Slavic University "Gavrilo Romanovic", Makedonija
- VŠ "CMS- centar za multidisciplinarne studije, Tuzla, BiH
- Sveučilište Sjever, Koprivnica, Hrvatska
- ESAD Mestre Mateo, Santiago de Compostela, Španjolska
- IES Gregorio Prieto, Ciudad Real, Španjolska
- IES ALFONSO VIII, Cuenca, Španjolska
- CIFP Juan de Colonia, Burgos, Španjolska
- Institut Provencana, Barcelona, Španjolska
- VŠ strukovnih studija Beogradska politehnika, Beograd, Srbija
- Institute for European education, socio-cultural and economic policies, Skopje, Makedonija
- University of Presov, Prešov, Slovačka

Od realiziranih projekata vrijedi spomenuti: Erasmus+ projekt „Re-Cycling“ Nizozemska, „International kindergarten“ u Krakovu, volonterska praksa za Dizajn, „We are the world“ u Beču, „Drive Morocco to better education“ međunarodna stručna praksa u Maroku, Global Volunteer praksa za Dizajn u Grčkoj.

Dolaznim studentima omogućeno je slušanje nastave na engleskom jeziku na studiju Dizajna na

smjerovima: Modni dizajn, Grafički dizajn i Dizajn interijera i studiju Ekonomije smjer Menadžment. Odlukom o davanju suglasnosti broj: 05-03-40-1440-1/16 od 18.05.2016. godine Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ/K je dalo suglasnost na Odluku Senata Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru broj 363-1/16 od 03.05.2016. godine o upisu studenata na prvu godinu studija, a kojom je odobreno i izvođenje studija Poslovne ekonomije, smjer Menadžment na engleskom jeziku.

Visoka škola razradila je konkretan akcijski plan internacionalizacije sa jasnim indikatorima praćenja rezultata za svaku kalendarsku godinu, a koje se odnose na:

- broj novo potpisanih međunarodnih ugovora (bilateralala)
- stupanj implementacije međunarodnih ugovora po godinama (ugovorne strane, vrijeme potpisivanja, vrijeme obnavljanja ugovora, sadržaj, realizacija ugovora po svakoj godini)
- broj mreža i asocijacija u kojima je Logos član (multilateralala) i to: nacionalnih, regionalnih i međunarodnih
- broj međunarodnih projekata apliciran od strane Logosa, broj odobrenih projekata i ratio (aplicirani-odobreni)
- broj međunarodnih projekata u kojima je Logos partner, broj izdatih pisama saglasnosti i ratio
- broj dolaznih studenata
- broj dolaznog akademskog osoblja
- broj održanih predavanja od strane dolaznog akademskog osoblja
- broj dolaznog administrativnog osoblja
- broj odlaznih studenata
- broj odlaznog akademskog osoblja
- broj odlaznog administrativnog osoblja
- broj edukacija studenata i osoblja o internacionalizaciji i mobilnosti
- broj međunarodnih ljetnih škola
- broj međunarodno organizovanih programa cjeloživotnog učenja
- broj predmeta koji se na Logosu i studijskim programima mogu slušati na stranim jezicima jezicima
- praćenje međunarodne vidljivosti
- promotivni materijal je razvijen, javno dostupan i namijenjen je unapređenju internacionalizacije i mobilnosti
- atraktivnost web stranice i sadržaja na engleskom jeziku

Vrijednosti u akcijskom planu postavljene su realno, na način da je vidljivo ostvarenje planiranih ciljeva s konkretnim podacima za 2018. i 2019. godinu, koji se tiču navedenih segmenata (npr. za 2018. i 2019. godinu planirana su i ostvarena dva međunarodna projekta te još dva u kojima je partner, sedam dolaznih mobilnosti studenata, osam akademskog osoblja, devetnaest predavanja dolaznog akademskog osoblja, sedam odlaznih studenata i sl. Za svaku narednu godinu predviđen je lagani porast međunarodnih aktivnosti s indikatorima praćenja ostvarenih rezultata, što s obzirom na ostvarene rezultate u proteklom periodu izgleda realno postavljeno.

Kriterij 2.2.1. Preporuke

- *Konkretizirati viziju i misiju Visoke škole s naglaskom na njezine komparativne prednosti i specifičnost stručnih studija u odnosu na sveučilišne studije.*
- *Preporučuje se revidirati Pravilnik o osiguranju kvalitete te sastav Povjerenstva za kvalitetu i Menadžera za kvalitetu. Komisija drži da bi Povjerenstvo za kvalitet trebalo biti suport upravljačkoj strukturi Visoke škole i kao takvo djelovati neovisno o upravljačkoj strukturi. Zbog toga Direktor ne bi trebao biti članom takvog Povjerenstva, posebno iz razloga što ono prvenstveno Direktor podnosi izvješća, daje sugestije i prijedloge i sl. Nadalje, kao stalni član Povjerenstva trebao bi biti zastupljen i predstavnik vanjskih partnera Visoke škole. Konačno, Komisija smatra da niti Menadžer za kvalitetu ne bi trebao biti članom Povjerenstva, nego zasebno tijelo koje obavlja svakodnevne administrativne i operativne poslove vezane uz osiguranje kvalitete te koje priprema sjednice Povjerenstva i na njima sudjeluje bez prava glasa.*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

Visokoškolska ustanova definira svoju viziju i misiju kojima djelotvorno vodi svoje aktivnosti. Vizija i misija su izrađene i revidirane u konzultacijama sa relevantnim zainteresiranim stranama i javno su dostupne	znatno ispunjen
Visokoškolska ustanova ima djelotvoran sustav i procedure za provođenje, praćenje i daljnji razvoj svoje strategije i akcijskih planova. Visokoškolska ustanova izrađuje i redovno revidira svoju strategiju, u konzultacijama sa svim relevantnim zainteresiranim stranama. Strategija se formalno usvaja i javno je dostupna. Ona se odnosi na nastavni proces, istraživački rad/razvoj umjetnosti i doprinos razvoju društva, uključujući konkretne i ostvarive strateške ciljeve i aktivnosti visokoškolske ustanove	znatno ispunjen
Visokoškolska ustanova ima formalno definiranu i javno dostupnu politiku i procedure za unutrašnje osiguranje kvalitete, koje obuhvaćaju i jasne odgovornosti. Te procedure su u skladu sa strategijom visokoškolske ustanove	potpuno ispunjen

Unutarnje osiguranje kvalitete koristi mišljenja unutarnjih i vanjskih zainteresiranih strana, te podatke iz informacijskih i sustava za praćenje i evaluacije	potpuno ispunjen
Sustav unutarnjeg osiguranja kvalitete je usmjeren ka stalnom unapređenju visokoškolske ustanove i pruža podršku poboljšanju nastavnog procesa, istraživačkog rada/ razvoja umjetnosti, doprinosu razvoju društva i upravljačkim i administrativnim procesima	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova ima strategiju za međunarodne aspekte rada koja je usklađena sa strategijom ustanove i u kojoj je dat pregled njenih međunarodnih aktivnosti kao što su međunarodni projekti, bilateralni sporazumi, zajednički programi, itd.	znatno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti kriterija 1. Politika osiguravanja kvalitete: potpuno ispunjen

2.2.2 Izrada i odobravanje programa

Kriterij 2.2.2.1 Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koje su u skladu sa strategijom visokoškolske ustanove.

Utvrdeno stanje

Izrada novih studijskih programa je usklađena sa opredjeljenjima i strateškom odrednicama Visoke škole. Dana 30.11.2018. godine usvojena je Procedura za izradu i usvajanje novog studijskog programa te je dostupna na službenoj web stranici, a njom se pobliže uređuje sustav odgovornosti i rokovi prilikom izrade i usvajanja novih studijskih programa na ovoj visokoj školi. Također, utvrđuje se sadržaj elaborata o opravdanosti izvođenja novog studijskog programa. Predmet procedure je standardizacija postupka za izradu i usvajanje novih studijskih programa. Procedurom se određuje i dokumentira redoslijed aktivnosti, utvrđuju rokovi, postupci i sustav odgovornosti za izradu i usvajanje novih studijskih programa na Logosu. Prijedlog za provođenje procedure za izradu novog studijskog programa podnose ovlašteni predlagači.

Ovlašteni predlagači u smislu ove procedure su nastavnici i suradnici koji sudjeluju u izvođenju nastave na Logosu, studentski predstavnici, menadžement Logosa, predstavnici partnerskih organizacija i udruženja s kojima Logos ima potpisane sporazume o suradnji. Prijedlog se podnosi Senatu Logosa. U drugom koraku Senat, na prijedlog ovlaštenih predlagača, na svojoj redovnoj sjednici utvrđuje radni zadatak te predlaže članove i predsjednika komisije za izradu Elaborata novog studijskog programa. Elaborat se usvaja na sjednici Senata Logosa. Usvojeni elaborat sa pratećim

dokumentima se dostavlja nadležnom Ministarstvu na dalje postupanje.

Navedenom procedurom iz 2018. godine izvan snage je stavljena stara Procedura za izradu i usvajanje novog studijskog programa koja je bila usvojena na sjednici Senata Visoke škole 04.10.2014. godine, a koju je Komisija također dobila na uvid. Razlike između „stare“ i „nove“ procedure za izradu i usvajanje novog studijskog programa su zasnovane na izmjenama u percepciji i shvaćanjima kvalitete obrazovanja u Europskom prostoru visokog obrazovanja, uzimajući u obzir Komunique iz Jervana, kao i izmjene u propisima kojima se određuju kriteriji za akreditaciju studijskih programa u Bosni i Hercegovini.

Primjene novih Procedura iz 2018. godine nije bilo iz razloga što je posljednji studijski program za koji je Visoka škola dobila suglasnost nadležnog Ministarstva - Elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanost uvođenja studijskog programa *prava*, a koji je usvojen 18.3.2014. godine (prije stare Procedure).

Kriterij 2.2.2.2 *Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure kojima osigurava da su planirani ishodi učenja i korištenje sustava kredita izraženih kroz ECTS bodove u skladu sa važećim kvalifikacijskim okvirom, da se primjenjuju na sve studijske programe, te da su predviđene prilike za stjecanje znanja i vještina van ustanove.*

Utvrdeno stanje

Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru, na sjednici Senata, dana 01.02.2019. godine donjela je Proceduru za određivanje, provjeru i reviziju ECTS bodova, koja je javno dostupna na službenoj web stranici. Ovom Procedurom definira se i dokumentira redoslijed, način i odgovornost za određivanje, redovnu provjeru i reviziju ECTS bodova na predmetima svih studijskih programa na Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru s ciljem osiguranja ispravnog korištenja ECTS sustava bodovanja i usklađivanja radnog opterećenja studenata s ECTS bodovima.

Svaki studijski program na Logosu ima iskazane ishode učenja za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet. Definirani su u elaboratima studijskih programa odnosno u silabusima predmeta. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inozemstvu. Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Odlukom o usvajanju Osnova kvalifikacijskog okvira u BiH i Okvirom kvalifikacija Europskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA). Sustav studiranja na Logosu organizira se i ostvaruje u skladu sa pravilima studiranja zasnovanim na ECTS bodovima.

Visoka škola je prije ustanovljene Procedure za određivanje, provjeru i reviziju ECTS bodova procjenjivala usklađivanje radnog opterećenja studenata s ECTS bodovima putem anketiranja studenata i praćenja njihovog opterećenja. Do sada nije bilo potrebe za posebnim usklađivanjem, ali je jasno određenom procedurom omogućena revizija za kojom će se u budućnosti zasigurno ukazati potreba.

Prilikom posjete Visokoj školi, uvidom u dokumentaciju i nakon razgovora sa zainteresiranim stranama Komisija je uvidjela da na Visokoj školi, vezano za ECTS sistem, postoje i primjenjuju se:

- ECTS brošura,
- ECTS vodič,
- Procedura za određivanje, provjeru i reviziju ECTS bodova,
- Uputstvo za određivanje, provjeru i reviziju ECTS bodova.

Navedeni dokumenti dostupni su na web stranici visoke škole <https://logos-centar.com/Akti>, i dati su Komisiji na uvid prilikom posjete visokoškolskoj ustanovi.

Kriterij 2.2.2. Preporuke

- *Preporučuje se standardizirati ishode učenja svakog studijskog programa (npr. 15 ishoda po studijskom programu), iste jasno povezati s pojedinim predmetima na studijskom programu na koje se svaki od njih odnosi, te ustanoviti kriterij po kojem se određuje broj ishoda učenja na pojedinom predmetu (npr. 6 ishoda za predmet koji nosi 6 ECTS bodova).*
Preporučuje se u budućnosti formalizirati način polaganja svakog pojedinog ishoda učenja, te jasno povezivati ishode učenja s nastavnim cjelinama koje ti ishodi obuhvaćaju. Ovo se može postići donošenjem posebnog Pravilnika o ocjenjivanju. Istim Pravilnikom preporučuje se jasno podijeliti ispite i kolokvije na onoliko cjelina koliko konkretni predmet ima ishoda učenja te da se posebna pozornost posveti tome da student za prolaznu ocjenu položi svaki od predviđenih ishoda, odnosno da se posebno vrednuje svaki od ishoda učenja.
- *Preporučuje se u posebnim anketnim postupcima utvrditi opravdanost broja ECTS bodova za svaki pojedini predmet.*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koje su u skladu sa strategijom visokoškolske ustanove	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure kojima osigurava da su planirani ishodi učenja i korištenje sustava kredita izraženih kroz ECTS bodove u skladu sa važećim kvalifikacijskim okvirom, da se primjenjuju na sve studijske programe, te da su predviđene prilike za stjecanja znanja i vještina van ustanove	znatno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti kriterija 2. Izrada i odobravanje programa: znatno ispunjen

2.2.3 Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta

Kriterij 2.2.3.1 *Visokoškolska ustanova primjenjuje procedure kojima se garantira pravičan, transparentan i dosljedan način ocjenjivanja studenata i kojima se predviđa mogućnost žalbi studenata. Procedure su formalizirane i javno su dostupne.*

Utvrdeno stanje

Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru ima dva pravilnika kojima regulira način ocjenjivanja studenata. Pravilnik o studiranju na visokoj školi "Logos centar" u Mostaru i Pravilnik o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru, doneseni su na sjednici Senata dana 27.07.2014. godine. Oba pravilnika su javno dostupna i na službenoj web stranici visokoškolske ustanove.

Ispiti su javni i svaki predmetni nastavnik dužan je na početku akademske godine informirati studente s rasporedom nastavnog programa po tjednima, literaturom, predviđenim oblicima aktivne nastave (predispitne obveze) i načinom njihovog vrednovanja, karakterom i sadržajem ispita, strukturom ukupnog broja bodova i načinom polaganja ispita te formiranja ocjene. Rad i uspješnost studenta prati se i ocjenjuje kontinuirano, na način propisan silabusom za svaki predmet pojedinačno. Konačna ocjena formira se na osnovu zbroja bodova ostvarenih za aktivnosti u toku nastave, na predispitnim provjerama i završnom ispitu. Ispiti mogu biti i usmeni i pismeni. Ocjena se zasniva na svemu prethodno navedenom, a prema kvaliteti stečenih znanja i vještina. Konačni uspjeh studenta za svaki predmet izražava se brojnom, opisnom ili slovnom ocjenom. Ocjena sadrži maksimalno 100 bodova, te je Pravilnikom o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru utvrđena ljestvica rangiranja ocjena u odnosu na bodove. Nastavnik je dužan voditi evidenciju o ostvarenom broju bodova i ostvarenoj ocjeni na ispitu te je dužan javno objaviti rezultate pismenog dijela ispita u roku od sedam dana od polaganja ispita.

Studenti imaju pravo uvida u sve svoje pismene provjere znanja sa ispita, i imaju pravo prigovora na rezultat ispita bez obzira je li ocjena pozitivna ili negativna. Student koji je na ispitu ostvario negativnu ocjenu ili koji smatra da je bilo nepravilnosti pri ocjenjivanju može podnijeti pisani obrazloženi prigovor na rezultate ispita voditelju studija u roku od 24 sata od javne obavijesti rezultata. Također, studenti koji su pozitivno položili ispite ali nisu zadovoljni ocjenom, bez pisanja prigovora, u roku od 24 sata imaju pravo zatražiti ponovno polaganje ispita kod predmetnog nastavnika. Studenti koji su tri puta dobili negativnu ocjenu iz ispita, svaki sljedeći

put ispit polažu pred tročlanom komisijom koju po potrebi imenuje direktor.

Ovim pravilnikom se i definira način pristupa ispitima i za apsolvante/ studente –imatrikulante te za studente s posebnim potrebama. Rezultati anketa dokazuju da studenti nemaju primjedbi na sustav ocjenjivanja i njegovu transparentnost na ovoj visokoškolskoj ustanovi.

Kriterij 2.2.3.2 *Visokoškolska ustanova potiče aktivan angažman studenata u procesima upravljanja.*

Utvrđeno stanje

Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru u svom samoevaluacijskom izvješću naglašava da se u fokus stavljaju studenati i njihove potrebe vezane za studiranje na ovoj ustanovi. Ove navode potvrdile su sve ispitane skupine, s naglaskom da obje skupine ispitanih studenata nemaju primjedbi na svoj status na ovoj visokoškolskoj ustanovi. Poglavljem 9. Statuta visokoškolske ustanove je predviđeno osnivanje Unije studenata, što je i realizirano. Unija studenata je nestranačko tijelo, odnosno krovna studentska organizacija, koja djeluje radi ostvarivanja i zaštite prava i interesa studenata Logos centra. Unija studenata bira svoje predstavnike te oni aktivno djeluju u kreiranju politika ove visokoškolske ustanove. Unija studenata ima „Statut unije studenata“ kojim je propisano njihovo djelovanje. Preko svojih predstavnika studenti mogu davati sugestije i tražiti izmjene vezane za sva studentska pitanja, uključujući i komentare na kreiranje nastavnih planova i programa. U timu za samoevaluaciju je predstavnicom studenata s kojom je Komisija imala priliku razgovarati tijekom intervjua. Najmanje 15% članova Senata su studenti, a predstavnici studenata su članovi i Povjerenstva za kvalitetu Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru. Odluka o formiranju tima za provođenje institucionalne samoevaluacije i reakreditacije visoke škole „Logos centar“ u Mostaru, donesena od Senata 03.04.2018. godine, dokazuje da se studenti imenuju u timove koji upravljaju i donose odluke na ovoj visokoškolskoj ustanovi.

Kriterij 2.2.3.3 Visokoškolska ustanova potiče i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i zaposlenih, te rukovodi sustavom za širenje njihovih iskustava i primjera dobre prakse.

Utvrđeno stanje

Intenacionalizacija i međunarodna mobilnost studenata na Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru je jedna od prioriternih aktivnosti. Ured za međunarodnu suradnju u kojem radi jedna osoba uspostavljen je 2013. godine. Zadaća ovog ureda je razvoj međunarodnih odnosa s partnerskim ustanovama u svijetu, poticanje mobilnosti studenata, nastavnika i nenastavnoga osoblja te sudjelovanje u međunarodnim programima i projektima iz područja visokog obrazovanja. Prema informacijama visoke škole, 2013. godine bila su usvojena Pravila o mobilnosti kojima je bio definiran postupak mobilnosti studenata Logos centra. S obzirom da je navedni dokument tretirao samo pitanja mobilnosti studenata, Senat Visoke škole 04.01.2017. godine usvojio je novi dokument Pravilnik o mobilnosti, kojim se definiraju uvjeti mobilnosti domaćih i gostujućih studenata, akademskog i administrativnog osoblja ove ustanove. Navedeni Pravilnik iz 2017. godine javno je dostupan na web stranici Logosa u podkategoriji Akti i tijela ustanove (<https://logos-centar.com/Files/Pravilnici/2372019/Pravilnikomobilnosti.pdf>). Također, na web stranici je izrađena posebna kategorija „međunarodna suradnja“, u kojoj se nalazi kontakt e-mail za međunarodnu suradnju, vodič za strane studente na engleskom jeziku, strategija internacionalizacije i spisak predmeta koji se mogu slušati na engleskom jeziku (https://logos-centar.com/Medunarodna_suradnja).

Studenti mogu aplicirati na javno oglašene natječaje za međunarodnu suradnju gdje nakon odabira kandidata, ured za međunarodnu suradnju u suradnji sa direktorom i voditeljem studijskog programa, prati i izrađuje Sporazum o učenju (Learning Agreement), koji trebaju potpisati obje visokoškolske ustanove u procesu, a sa svrhom neometanog obavljanja mobilnosti te osiguranja priznavanja ispita položenih za vrijeme međunarodne suradnje.

Zemlje u kojima su visokoškolske ustanove s kojima Logos ima potpisanu međunarodnu suradnju su Slovenija, Srbija, Hrvatska, Crna Gora, Turska, Mađarska, Španjolska, Sjeverna Makedonija i Slovačka, ukupno 28 visokoškolskih ustanova. Odobreni su projekti Erasmus + u okviru KA107 na BBW Hochschule Berlin, Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću, Conselleria de cultura, educacion e ordenacion univeristaria SEPIE, Španjolska i IES Ribeira do Louro, Španjolska.

Visokoškolska ustanova Logos centar u Mostaru redovno ažurira web stranicu i informacije iz ovog područja što se može vidjeti na sljedećim linkovima:

<https://logos-centar.com/Novost?id=318>; <https://logos-centar.com/Novost?id=343>; <https://logos-centar.com/Novost?id=330>; <https://logos-centar.com/Novost?id=346>; <https://logos-centar.com/Novost?id=338>

Obzirom kako se mobilnost vrednuje kroz više kriterija ovog Izvješća (jednim dijelom pojašnjenja u kriteriju 2.2.1.6), u ovom kriteriju iznosimo službeno izvješće ureda za međunarodnu suradnju Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru, a koje je Komisiji stručnjaka prilikom intervjua dostavljeno, sa svrhom prikazivanja rada i napretka iz područja mobilnosti:

Mobilnost studenata

AKADEMSKA GODINA	BR. STUDENATA	INSTITUCIJA	DRŽAVA
2016/2017	4	IES Riberia do Louro	Španjolska
2016/2017	3	KJU of Applied Sciences	Mađarska
2016/2017	4	I.E.S de Teis	Španjolska
2017/2018	4	IES Riberia do Louro	Španjolska
2017/2018	2	KJU of Applied Sciences	Mađarska
2018/2019	2	KJU of Applied Sciences	Mađarska

Stručna praksa

STUDIJ	BR. STUDENATA	PROJEKT	AK. GOD.	DRŽAVA
Dizajn	1	„International kindergarten“	2015/2016	Poljska
Kriminalistička	1	„Police and forensic education“	2016/2017	Mađarska

Dizajn

1

„Global
Volunteer“

2016/2017

Grčka

Mobilnost osoblje – odlazna

AKADEMSKA GODINA	BR. MOBILNOSTI	INSTITUCIJA	DRŽAVA
2016/2017	3	KJU of Applied Sciences	Mađarska
2016/2017	4	IES Riberia do Louro	Španjolska
2016/2017	4	IES Luis Seoane	Španjolska
2017/2018	2	KJU of Applied Sciences	Mađarska
2018/2019	1	KJU of Applied Sciences	Mađarska

Mobilnost osoblje – dolazna

AKADEMSKA GODINA	BR. MOBILNOSTI	INSTITUCIJA	DRŽAVA
2017/2018	4	KJU of Applied Sciences	Mađarska

Potpisani bilateralni ugovori

VŠ za poslovnu ekonomiju i preduzetništvo	Srbija
Pašuklje, Zvezdana, Zvezdana, Nisn	Srbija
Kodolanyi Janos University of Applied Sciences	Mađarska
VŠ za informacijske tehnologije VŠ IT	Srbija
VŠ za primjenjene i pravne nauke "PROMETEJ"	BiH
University of Nova Gorica	Slovenija

"IES de Teis"

Španjolska

Univerzitet Donja Gorica

Crna Gora

International Slavic University "Gavrilo Romanovic"

Makedonija

ESAD Mestre Mateo

Španjolska

IES ALFONSO VIII

Španjolska

Institut Provençana

Španjolska

Institute for European education,socio-cultural and economic policies

Makedonija

VŠR College of Accounting and Finance

Slovenija

IES Luis Bunuel de Alcorcon"CENTRO ESPECÍFICO DE FORMACIÓN PROFESIONAL",

Španjolska

CENTRO ESPECÍFICO DE EDUCACIÓN A DISTANCIA

Španjolska

CIP EP LUIS SIENER SANCHIS

Španjolska

IES Luis Seoane

Španjolska

IES Luis Seoane
Universidad de A Coruna

Španjolska

IES Luis Seoane, Profesora María Dolores Casanova

IES El Lago

Španjolska

Konferencije, seminari i projekti

BIH	Izazovi trenutne migracijske krize: "Pogled i perspektive"	Okrugli stol	2015.
BIH	Uloga škole u procesu migracija	Međunarodna konferencija	2015.
BIH	"Staklo u građevinarstvu"	Stručni seminar	2016.
BIH	Projekt "Problemi migracija"	Stručni seminar	2016.
BIH	"The exchange of scientific knowledge and experience of students and teachers from Spain and BiH"	Međunarodna konferencija	2016.
BIH	Sinergije između različitih prometnih područja	Međunarodna konferencija	2017.
BIH	"M&S 2017" 12. Međunarodna konferencija Menadžment i sigurnost	Međunarodna konferencija	2017.
BIH	Projekt "Uloga škole u procesu migracija"	Međunarodna konferencija	2018.
MAĐARSKA	8. KJU International week	Međunarodna konferencija	2018.
MAĐARSKA	9. KJU International week	Međunarodna konferencija	2018.
MAĐARSKA	9. KJU International week	Međunarodna konferencija	2019.

Kriterij 2.2.3 Preporuke:

- *Preporučuje se Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru staviti fokus na organizaciju ureda ili zaduženje barem jedne osobe za praćenje i razvoj karijere studenata.*
- *Preporučuje se detaljan razvoj Alumni mreže (kontakti, organiziranje zajedničkih druženja, prijenos iskustava alumnijskim novim studentima i sl.) sa svrhom pomoći studentima u upravljačkim tijelima za boljim idejama, rješenjima i unapređenju nastavnog procesa i drugih studentskih pitanja.*
- *Preporučuje se Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru da intenzivno nastavi širiti međunarodnu suradnju s drugim visokoškolskim institucijama, a da se pri tome fokusiraju na odabir prepoznatih i kvalitetnih institucija iz određenih područja.*
- *Preporučuje se da se izgrađuje organizacijska kultura visoke škole usmjerena na važnost međunarodne suradnje, na način da odlazak na razmjenu postane obavezan dio nastavnog procesa ukoliko za to postoje raspoloživa financijska sredstva.*
- *Preporučuje se da visoka škola „Logos centar“ u Mostaru motivira studente, nastavnike i akademsko osoblje za odlazak na razmjenu, na način da se organiziraju dani promocije međunarodne razmjene s prezentacijama i razgovorima s onima koji su prošli navedeno iskustvo.*
- *Preporučuje se redovno analiziranje informacija zašto se odbija sudjelovanje na međunarodnoj razmjeni (kroz ankete ili razgovore), sa svrhom da se otklone barijere za razmjenu (npr. organizacija dodatnih sati stranog jezika i sl.).*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

Visokoškolska ustanova primjenjuje procedure kojima se garantira pravičan, transparentan i dosljedan način ocjenjivanja studenata i kojima se predviđa mogućnost žalbi studenata. Procedure su formalizirane i javno su dostupne	znatno ispunjen
Visokoškolska ustanova potiče aktivan angažman studenata u procesima upravljanja	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova potiče i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i zaposlenih, te rukovodi sustavom za širenje njihovih iskustava i primjera dobre prakse	znatno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti kriterija 3. Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta: znatno ispunjen

2.2.4 Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje

Kriterij 2.2.4.1 *Visokoškolska ustanova osigurava adekvatne uvjete i pruža podršku akademskom napredovanju studenata, osiguravajući jednake mogućnosti.*

Utvrđeno stanje

Pravo na upis i status studenta na Logos centru imaju sve osobe koje su završile četverogodišnju srednju školu u BiH, kao i osobe koje su završile četverogodišnju srednju školu u inozemstvu. Člankom 75. Statuta propisani su upisni uvjeti, gdje se navodi da Senat donosi odluku o upisu studenata. Odlukom za upis utvrđuje se za svaki studij: a) broj redovnih studenata; c) broj izvanrednih studenata; d) broj studenata koji studiraju učenjem na daljinu; e) broj studenata stranih državljana i osoba bez državljanstva. Nakon donesene odluke o upisu Senat raspisuje natječaj za upis studenata. Natječaj mora biti javan i objavljen na oglasnim pločama i na web stranici visoke škole. Logos centar može organizirati razredbeni postupak za prijem studenata, također studenti mogu biti primljeni izravno na temelju uspjeha u prethodnom školovanju, o čemu odluku donosi Senat. Suglasnost na odluku o upisu studenata daje nadležno Ministarstvo. Pravilnikom o studiranju na Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru iz 2014. godine propisani su uvjeti studiranja, organizacija studija, organizacija nastave, postupak ispitivanja i ocjenjivanja, pisanje završnog rada i slično. Studenti imaju jasno propisane uvjete studiranja. Na službenoj web stranici nalazi se kalendar aktivnosti za akademsku 2019/2020 godinu (<https://logos-centar.com/Files/PDF/AK19-20.pdf>), kao i za prethodne akademske godine. Nastava se odvija u vidu predavanja i praktične nastave. Za svaki predmet kroz silabuse se detaljnije definira način polaganja ispita kao i koliko koji dio nosi bodova (aktivnost, dolasci na nastavu, praktična nastava, seminarski radovi i sl.). Ispiti na visokoj školi su javni i studenti imaju pravo na žalbu. Visoka škola nudi individualan pristup svakom studentu, što bi trebalo poticati želju za akademskim napretkom i razvojem studenta. Studentima je na raspolaganju biblioteka sa 6912 različitih naslova, učionice opremljene opremom za praktično učenje, informatičke učionice. Na određenim studijskim programima potrebno je izvršavanje stručne prakse. Od 2018. godine formiran je Centar za ispitivanje i zaštitu (CIZ) u kojem studenti imaju mogućnost praktične primjene stečenih znanja za određene studijske programe. Nastavnici su dostupni za konzultacije fizički i e-mailom, te imaju mentorski pristup prema studentima. Razvijen je informacijski sustav koji je podrška studentima za praćenje rezultata, dostupnost literature i materijala s predavanja, i kojim se olakšava komunikacija s nastavnicima. Kroz isti ovaj sustav direktor visoke škole i

nastavnici svakog predmeta kontinuirano prate dolaznost studenata, broj položenih i ne položenih ispita, prosjek ocjena i ostale relevantne informacije.

Prethodno navedenim Pravilnikom o studiranju propisano je polaganje ispita za redovne i vanredne studente te za studente sa posebnim potrebama što daje jednakost svim kategorijama studenata.

Visoka škola ima Pravilnik o nagradama za studente visoke škole „Logos centar“ u Mostaru, donesen 31.01.2017. godine, u kojem se propisuje tko i pod kojim uvjetima može dobiti nagradu ove visoke škole. Svi navedeni pravilnici su javno dostupni na službenoj web stranici <https://logos-centar.com/Akti>.

Kriterij 2.2.4.2 Visokoškolska ustanova ima uspostavljen sustav za priznavanje kvalifikacija i perioda studiranja u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju kvalifikacija, te prethodnog učenja.

Utvrdeno stanje

Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru kroz svoje samoevaluacijsko izvješće navodi da je područje priznavanja kvalifikacija i perioda studija propisano Pravilnikom o uvjetima upisa i prijelaza s drugih studija na preddiplomski studij Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru te poglavljem XV. i XVI. Statuta Logosa.

Uvidom u Statut, Komisija je konstatala da se članak 146. poglavlja XVI. Nostrifikacija i ekvivalencija odnosi na područje koje se bavi inozemnim visokoškolskim kvalifikacijama, a koji je usuglašen sa županijskim Zakonom o nostrifikaciji i ekvivalenciji inozemnih obrazovnih isprava („Narodne novine HNŽ-a“, broj 05/2005). Lisabonska konvencija i njezini prateći dokumenti odnose se na priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, te iako je članak 146. Statuta Logosa usklađen sa Zakonom nadležne obrazovne vlasti, Komisija je zaključila da Logos treba napustiti zastarjele postupke nostrifikacije i ekvivalencije te se orijentirati na propisivanje internih akata koji će se fokusirati na priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija. Komisija je tražila na uvid jedno od rješenja o priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, ali Logos centar do sada nije imao praksu takvih priznavanja te je jasno da nije mogao ni dostaviti takvo rješenje. Logos centar zakonski izvodi nastavu prvog ciklusa stoga je i očekivano da nisu imali zahtjeva za priznavanje cijele kvalifikacije stečene u

inozemstvu. Na uvid Komisiji dostavljeno je rješenje o upisu i prelasku studenta sa druge visokoškolske ustanove iz BiH na Logos centar, iz čega proizilazi da rješenja Logos centra imaju bitne elemente koje nalažu postupci priznavanja, što znači da rješenje ima sve pravno potrebne elemente uključujući i pravo na žalbu.

Kriterij 2.2.4.3 Visokoškolska ustanova pravovremeno studentima osigurava potvrdu/uvjerenje o diplomiranju, uključujući dodatak diplomi.

Utvrdeno stanje

Visokoškolska ustanova nakon okončanja studija studentima blagovremeno izdaje diplomu na hrvatskom jeziku i dodatak diplomi na hrvatskom i engleskom jeziku, koje potpisuju direktor i voditelj studija. Komisija je tražila na uvid navedene isprave za svaki studijski program te su iste i dostavljene.

Člankom 142. Statuta Logosa propisana je obveza izdavanja diplome i dodatka diplomi, a Pravilnikom o sadržaju javnih isprava koje izdaje Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru propisuje se sadržaj ovih isprava.

Kriterij 2.2.4 Preporuke:

- *Preporučuje se Visokoj školi „Logos centar“ da napusti postupke nostrifikacije i ekvivalencije te da se orijentira na akademsko priznavanje u potpunosti usuglašeno sa Lisabonskom konvencijom i njezinim pratećim dokumentima jer odredbe postojećeg Zakona o nostrifikaciji i ekvivalenciji HNŽ („Službene novine“ HNŽ-K, broj: 5/05) ne predstavljaju prepreku za procedure akademskog priznavanja.*
- *Za realizaciju prethodno navedenog preporučuje se da se usvoji Model pravilnika o akademskom priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija koji je rezultat STINT projekta.*
- *Nakon usvajanja novog Pravilnika o akademskom priznavanju preporučuje se organiziranje treninga/obuka za osoblje koje će biti uključeno u postupke priznavanja (administrativno osoblje, voditelji studija, nastavnici na pojedinačnim predmetima).*
- *Preporučuje se Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru da revidira dodatke diplomi te da ih usuglasi sa najnovijim preporukama za izgled dodatka diplomi usvojenim Pariškim communiqué-om ministara europskog prostora visokog obrazovanja iz 2018. godine, a koji se nalazi na Europass web stranici:*

<https://europass.cedefop.europa.eu/hr/documents/european-skills-passport/diploma-supplement>.

- Preporučuje se izmjena točke 8. dodatka diplomi u smislu preuzimanja opisa visokoškolskog obrazovnog sustava u BiH sa službene web stranice Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja: <http://cip.gov.ba/hr/sistem-bih-hr>, te izmjena shematskog prikaza obrazovanja u BiH.

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

Visokoškolska ustanova osigurava adekvatne uvjete i pruža podršku akademskom napredovanju studenata, osiguravajući jednake mogućnosti	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova ima uspostavljen sustav za priznavanje kvalifikacija i perioda studiranja u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju kvalifikacija, te prethodnog učenja	znatno ispunjen
Visokoškolska ustanova pravovremeno studentima osigurava potvrdu/uvjerenje o diplomiranju, uključujući dodatak diplomi	potpuno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti Kriterija 4. Upis i napredovanje studenta, priznavanje i certificiranje: potpuno ispunjen

2.2.5 Nastavno osoblje

Kriterij 2.2.5.1 Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj akademskog osoblja.

Utvrđeno stanje

Kako bi postigla obrazovne ciljeve, uspostavila i nadzirala akademska pravila i osigurala održivost svojih studijskih programa Visoka škola „Logos Centar“ u Mostaru u izvođenju teorijske i praktične nastave angažira 58 nastavnika i suradnika od kojih je 29 u stalnom radnom odnosu, što je u skladu sa članom 13. (akademsko osoblje) Uredbe o kriterijima, standardima i normativima u visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskoj županiji. Uredba o kriterijima, standardima i normativima u visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskoj županiji/ kantonu donesena je temeljem člana 16. stav 1. i člana 17. stav 1. Zakona o Vladi Hercegovačko neretvanske županije/ kantona („Službene novine HNK“, broj: 3/07 i 5/09) i člana 18. Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskom kantonu

(„Službene novine HNK“, broj: 4/12), a donijela ju je Vlada Hercegovačko neretvanske županije/ kantona na 24. sjednici, održanoj 05.07.2012. godine, broj: 01-1-02-1330/12.

Dakle, Stalno uposlono je 29 osoba, a isto toliko je vanjskih suradnika. Visoka škola stalno upošljava demonstratora, laboranta, 11 profesora visoke škole, 16 predavača visoke škole. Angažirano je 16 predavača visoke škole i 8 profesora visoke škole. Sa visokoškolskih ustanova univerziteta (univerzitetska zvanja) angažirano je 5 osoba. Visoka škola je svoj nastavni proces obogatila i stručnjacima iz prakse (njih 12 pomaže izvođenju nastavnog procesa na Visokoj školi).

Izveštaj Komisije u prethodnom ciklusu akreditacije Visoke škole, a koji je dostupan na http://hea.gov.ba/akreditacija_vsu/dokumenti/Izvjestaj_komisije_Logos.pdf na strani 19. daje pregled osoblja na Visokoj školi. Tada je bilo 55 nastavnika i suradnika, od čega je njih 19 bilo u stalnom radnom odnosu, što znači da je u vremenskom periodu od posljednje akreditacije došlo do povećanja broja stalno uposlenih i angažiranih na ovoj visokoškolskoj ustanovi.

Na osnovu navedenih podataka, kao i neposrednog uvida tokom posjete (nastava se uglavnom izvodi individualnim radom studenta i nastavnika ili radom u manjim grupama) visokoškolska ustanova ispunjava kriterije navedene u članu 16. (nastavne grupe) Uredbe o kriterijima, standardima i normativima u visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskoj županiji, broj: 01-1-02-1330/12, od 5.7. 2012. godine. Kada je u pitanju starosna struktura nastavnika i suradnika radi se o vrlo mladom kadru, od čega je 80% kadra mlađe od 40 godina starosti.

Kriterij 2.2.5.2 Visokoškolska ustanova priprema plan zapošljavanja i planiranje razvoja karijere, u skladu sa analizom koja se redovno provodi.

Utvrđeno stanje

Menadžment Ustanove na kraju svake akademske godine, u saradnji sa voditeljima studija i administrativnim odjelima, analizira realizaciju izvedenih predmeta i programa u okviru koje analizira i strukturu uposlenika. U skladu sa planom upisa planira se potreba novog zapošljavanja, u zavisnosti od studija koji su planirani, te nastavnim potrebama. Nakon realizacije upisa i odluke o aktiviranju programa na kojima je prijavljen dovoljan broj

studenata donosi se zaključak o angažmanu zaposlenih i raspisivanju natječaja za nove nastavnike ukoliko na nivou Ustanove nije moguće osigurati angažman nastavnika iz odgovarajućeg znanstvenog područja. Komisiji je prilikom posjete predstavljena analiza i struktura osoblja. Analiza se izrađuje kroz informacijski sustav eUniversity, o čemu se raspravlja na sjednicama Senata. Poduzete analize se koriste za planiranje nastavnog procesa, planiranje i usvajanje plana pokrivenosti nastave na svim studijskim programima na Visokoj školi na prijedlog voditelja studija. Vode se podaci o vanjskoj i starosnoj strukturi nastavnika i angažiranih, kao i prateći detalji o angažmanu, izborima u zvanja i sl.

Kako bi se osiguralo neometano izvođenje nastave, kvaliteta izvođenja nastave i optimalno opterećenje zaposlenih, svaki studij održava redovne sastanke prije početka svakog semestra radi analize nastavnih potreba za predstojeći semester, vodeći računa o broju upisanih studenata na svakoj godini i grupi, te broju sati i predmeta koji treba realizirati svaki predavač. Kada se javi potreba za dodatnim predavačima, Visoka škola „Logos Centar“ upošljava dodatno osoblje na bazi honorarnog ili punog radnog vremena, s ciljem da osoblje uposlano na puno radno vrijeme ima optimalno nastavno opterećenje.

Prijem novih uposlenika se obavlja u skladu sa zakonskim propisima i transparentnim procedurama koje su propisane Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta visoke škole „Logos centar“ u Mostaru te poglavljem X. Akademsko, znanstveno-istraživačko i administrativno osoblje na Logos centru, točnije X.1. Akademsko osoblje Statuta visokoškolske ustanove. O izboru kandidata u nastavna i suradnička zvanja odlučuje Komisija formirana u skladu sa Pravilnikom i Statutom Ustanove, koja na osnovu Izvješća komisije za izbor u akademska zvanja svoj prijedlog o izboru upućuje u dalju proceduru Senatu koji donosi konačnu odluku o izboru u akademsko zvanje. Plan razvoja kadrova, izbori u viša zvanja i koordiniranje broja nastavnika i suradnika (asistenata) na pojedinim programima vrši se na nivou studija kao organizacijske jedinice i usklađen je sa strategijom razvoja Visoke škole „Logos Centar“ u pogledu uvođenja novih programa i širenja u nova znanstvena područja. Navedeni Pravilnik te Statut visoke škole javno su dostupni na službenoj web stranici <https://logos-centar.com/Akti>.

Kriterij 2.2.5.3 Visokoškolska ustanova primjenjuje pravične i transparentne procese i procedure kod zapošljavanja i unapređenja zaposlenih. Procedure su utvrđene unaprijed, javno su dostupne i usklađene su sa važećim zakonskim propisima. Članovi u sastavu

komisije za izbor u zvanje akademskog osoblja su kompetentni u datoj naučnoj/umjetničkoj oblasti (poljima i granama) u kojoj kandidat traži izbor u zvanje.

Utvrdeno stanje

Visoka škola „Logos Centar“ provodi proceduru za izbor u zvanje nastavnika i suradnika u skladu sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 59/07 i 59/09), Zakonom o visokom obrazovanju HNK („Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona“, broj 4/12) i Statutom visokoškolske ustanove (<https://logos-centar.com/Files/Pravilnici/Statut.pdf>). Procedure za izbor i napredovanje nastavnog osoblja utvrđuju se unaprijed, javno su dostupne i usklađene su sa važećim zakonskim regulativama i detaljno uređene Statutom Ustanove. U komisiju se biraju članovi iz znanstvenog područja u kojem se vrši izbor, a članovi komisije moraju biti kompetentni u određenom području (broj objavljenih radova i knjiga, sudjelovanje na međunarodnim konferencijama, izvođenje nastave u određenom području, rad na znanstvenoistraživačkim projektima i slično). Visokoškolska ustanova ima transparentne procedure za zapošljavanje i unapređenje zaposlenih.

Dakle, interni akti i procedure visokoškolske ustanove, a koji se odnose na zapošljavanje i unapređenje zaposlenih, u skladu su sa minimalnim uvjetima koje propisuju odgovarajući Zakoni.

S obzirom da Komisija želi svojim preporukama doprinjeti razvoju i unaprjeđenju nastavnog procesa revidirane visokoškolske ustanove, u smislu povećanja konkurentske prednosti u obrazovanju najkvalitetnijih studenata, smatra primjerenim preporučiti propisivanje preciznijih kriterija koji bi propisivali uvjete veće od minimalnih i onih definiranih Zakonima, a koji bi doprinjeli razvoju nastavnog kadra i izboru u zvanja onih koji se kontinuirano usavršavaju u svojim pozivima (primjerice broj objavljenih publikacija i sl).

U izvještaju o samoevaluaciji Visoke škole, u poglavlju 1.8 Statistički podaci, dostavljen je pregled broja izbora u zvanja od prethodne akreditacije, predstavljeno u tabeli ispod:

AKDEMSKO OSOBLJE Broj objavljenih izbora u znanstveno i umjetničko nastavna zvanja:						
Izbor/godina	2007.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Redovni profesor	0	0	0	0	0	0
Izvanredni profesor	0	0	0	0	0	0
Docent	0	0	0	0	0	0

Viši asistent	0	0	0	0	0	0
Profesor visoke škole	0	3	2	2	4	0
Lektor	0	0	0	0	0	0
Asistent	0	0	0	1	0	0
Predavač visoke škole	0	4	5	7	0	0
Ukupan broj obavljenih	0	7	7	10	4	0

Kriterij 2.2.5.4 Visokoškolska ustanova pruža prilike za profesionalni razvoj svih svojih zaposlenih, te ih potiče da te prilike iskoriste.

Utvrđeno stanje

U svrhu omogućavanja i postizanja znanstvenog i stručnog usavršavanja osoblja, Visoka škola „Logos Centar“ kontinuirano prati akademsko usavršavanje nastavnog i suradničkog osoblja i potiče nastavnike i suradnike na usavršavanje u zemlji i inozemstvu putem sklapanja ugovora sa više univerziteta u zemlji i inozemstvu, osiguranja plaćenog i neplaćenog odsustva, te stipendiranje uposlenih radi daljnjeg stručnog usavršavanja, poticanje osoblja za sudjelovanjem na seminarima, treninzima i drugim vrstama edukacija vezanim za njihovu užu znanstvenu djelatnost i iz stručnog područja, osiguravanje pristupa najsuvremenijoj literaturi i drugim resursima potrebnim za adekvatan rad i usavršavanje u relevantnom znanstvenom području, poticanje rada nastavnog osoblja na projektima koji se tiču njihovih znanstvenih područja.

Akademsko osoblje se potiče na objavljivanje članaka u stručnim i znanstvenim časopisima te objavljivanje udžbenika/knjiga u izdanju Visoke škole „Logos Centar“ čime se indirektno potiču nastavnici i suradnici na kontinuirano usavršavanje.

Prilikom posjete Visokoj školi, uvidom u dokumentaciju i prilikom razgovora sa relevantnim stranama, Komisija je utvrdila da Visoka škola ima potpisane sporazume sa 32 visokoškolske ustanove, te ima 16 potpisanih ugovora sa drugim institucijama, što znači da nastavno osoblje visoke škole ima mogućnost angažiranja na istim, ovisno o dogovorenim potrebama zainteresiranih strana. Broj akademskog osoblja koje je sudjelovalo u znanstveno-stručnim skupovima, seminarima i konferencijama iznosi 28. Broj osoblja koje je sudjelovalo u mobilnosti u svrhu poučavanja ili treninga putem Erasmus+ projekta je 13. Dok, stipendiranje osoblja se javlja po zahtjevu i, u razgovoru sa upravom Visoke škole i drugim zainteresiranim stranama, Komisija je uvidjela da nije bilo osoba koje su odbijene po ovom pitanju.

Kriterij 2.2.5.5 Visokoškolska ustanova akademskom osoblju pruža adekvatne uvjete za aktivan angažman u području istraživačkog rada.

Utvrđeno stanje

Uspostavljanjem laboratorija i instituta (CIZ) Visoka škola „Logos Centar“ je osigurala fizičke resurse za istraživački rad u više znanstvenih i stručnih područja, a suradnjom sa velikim brojem institucija u zemlji i inozemstvu otvorena je mogućnost za povezivanje sa znanstvenicima iz drugih istraživačkih institucija i sa drugih sveučilišta/univerziteta.

Akademsko osoblje smatra da je nivo podrške koji dobijaju od Menadžmenta Ustanove na odgovarajućem nivou i da pruža dovoljno mogućnosti za značajnije djelovanje u području znanstvenih istraživanja i stručnog usavršavanja, a time i mogućnost publiciranja znanstvenih i stručnih članaka. Broj objavljenih radova nastavnika iznosi 84, dok je osoblje Visoke škole objavilo 24 knjige. U nakladi Visoke škole su izdane 4 knjige.

Popis publikacija nastavnog osoblja koje je Komisija tražila kao dodatni materijal za analizu rada Ustanove prilično je skroman i preko 80% navedenih publikacija pripadaju stručnoj literaturi bez dodatnih znanstvenih doprinosa. Skromna pozicija na Vebometrics-ovoj listi rangiranih univerziteta (oko 22000-itog u svijetu i 30-og od 49 rangiranih univerziteta u BiH), potvrđuju navedene tvrdnje.

Činjenica je da je „Logos Centar“ u Mostaru visoka škola koja izvodi prvi ciklus visokog obrazovanja te zakonski, njihovi prioriteti ne moraju biti znanstvena istraživanja. Međutim, uzimajući u obzir fizičke resurse i logističke pretpostavke koje Visoka škola „Logos Centar“ ima, mišljenja smo da je i na tom planu u budućnosti realno očekivati veće domete.

U okviru web stranice Visoke škole na linku <https://logos-centar.com/Knjiznica> se nalaze informacije iz ovog područja.

U Izvještaju Komisije sa prethodne akreditacije nema podataka o gore navedenom.

Kriterij 2.2.5 Preporuke

- *Visoka škola „Logos Centar“ poštuje zakonsku proceduru i pravne propise pri izboru nastavnika i suradnika. Međutim, postojeći dokumenti koji se odnose na proceduru izbora nastavnika i suradnika moraju biti preciznije definirani, a kriteriji za vrednovanje publikacija koje imaju impact na izbor u zvanje, podignuti na viši nivo radi podizanja kvalitete izabranih nastavnika i suradnika.*

- *Objavljivati preglede publikacija nastavnog kadra kao integralni pregled nastavnika i listu njihovih publikacija na web stranici Ustanove.*
- *Preporučuje se Visokoj školi „Logos Centar“ da snažnije stimulira razvoj znanstveno-istraživačkog i stručnog, posebno inovatorskog rada nastavnika, kroz stimulaciju i nagrađivanja istraživača i inovatora iz reda nastavnika koji ostvare značajna postignuća u pribavljanju međunarodnih projekata, objavljivanju radova u prestižnim časopisima i inovacijama.*
- *Preporučuje se Visokoj školi „Logos Centar“ da normira obavezu redovnog kontinuiranog profesionalnog usavršavanja za sve članove nastavnog osoblja i da za realizaciju ovih obaveza osigura odgovarajuće resursne pretpostavke i podršku zaposlenima.*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj akademskog osoblja	znatno ispunjen
Visokoškolska ustanova priprema plan zapošljavanja i planiranje razvoja karijere, u skladu sa analizom koja se redovno provodi	znatno ispunjen
Visokoškolska ustanova primjenjuje pravične i transparentne procese i procedure kod zapošljavanja i unapređenja zaposlenih. Procedure su utvrđene unaprijed, javno su dostupne i usklađene su sa važećim zakonskim propisima. Članovi u sastavu komisije za izbor u zvanje akademskog osoblja su kompetentni u datom znanstvenom/umjetničkom području (poljima i granama) u kojoj kandidat traži izbor u zvanje	znatno ispunjen
Visokoškolska ustanova pruža prilike za profesionalni razvoj svih svojih zaposlenih, te ih potiče da te prilike iskoriste	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova akademskom osoblju pruža adekvatne uvjete za aktivan angažman u području istraživačkog rada	znatno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti kriterija 5. Nastavno osoblje: znatno ispunjen

2.2.6 Resursi za učenje i podrška studentima

Kriterij 2.2.6.1. *Visokoškolska ustanova ima dovoljno resursa (učionice, laboratorije i laboratorijska oprema, računari, pojedinačni i grupni prostori za učenje, itd.) i uslova za kompletno osoblje i sve studente.*

Utvrđeno stanje

Sjedište Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru nalazi se u industrijskoj zoni grada Mostara, što je lokacijom stvorilo uvjete za izgradnju kampusa ove visoke škole. U dvije moderne zgrade, prilagođene visokoškolskom obrazovanju, raspolaže se sa 7.700,00 m² korisnih prostorija koje su namjenjene za organizaciju posla administrativnog i akademskog osoblja i izvođenja nastave u što suvremenijim uvjetima. Učionice su zastupljene sa 2270 m², laboratoriji na 300 m², objekti studentskog standarda 1500 m² i knjižnica sa 90 m². Na Logosu postoje 3 amfiteatara, 21 učionica, 4 računarske učionice sa 59 računara. Ukupan broj sjedećih mjesta za studente je 1500. Posjeduju 2 laboratorija i ukupno 78 računara. Računala su dostupna studentima i osoblju uz korisničko ime i lozinku. Uzimajući u obzir ukupan broj studenata te broj studenata po smjerovima i njihovu aktivnu dolaznost na nastavu, ova visokoškolska ustanova ispunjava sve uvjete za neometano izvođenje nastave i učenje u manjim grupama ili individualno. Učionice se nalaze u obje zgrade. Opremljene su modernom i adekvatnom opremom za predavače i studente. Ergonomičnost u svim prostorijama je na zavidnom nivou. Svaka učionica je opremljena s jednim projektorom, pločom, opremom za projekciju na platnu i većim brojem radnih mjesta za studente. Za svo nastavno osoblje osigurani su i kupljeni laptopi kako bi se priprema za nastavu mogla neometano odvijati te iste koriste za izvođenje nastave. Obje zgrade pokrivene su wi-fi uređajima i internet konekcija je dostupna. Studentima je dostupan i studentski e-mail i forum na kojem je moguće razmjenjivati iskustva i informacije vezane za studentski život i studij.

U holu ustanove nalazi se studomat putem kojeg studenti mogu zatražiti potvrde, pogledati upisane ocjene i slično. Također, u hodnicima nalaze se veliki video ekrani na kojima je transparentan raspored svih predavanja po učionicama i po smjerovima. Obilaskom ustanove uvideno je da su po usmjerenim programima opremljene učionice, što potiče i pomaže u izvođenju bolje praktične nastave. Primjerice studenti kriminalistike imaju mogućnost simulacije slučaja lutkom, te imaju sve potrebne elemente za praktično obrađivanje slučaja (biljezi, metci, kofer sa laboratorijskim alatom, uzimanje dokaza, trake za obilježavanje prostora i sl). Također, u prizemlju zgrade napravljena je streljana, u kojoj studenti uvježbavaju korištenje oružja i

pucanje. Kako navedeni primjer, tako za svaki studijski program, studentima je na raspolaganju oprema za što bolje praktično usavršavanje/uvježbavanje teoretske nastave.

U sklopu laboratorija koje ustanova posjeduje kao i instituta CIZ, studentima i profesorima se ostavlja velika mogućnost znanstveno istraživačkog rada iako se radi o visokoškolskoj ustanovi koja izvodi studij I. ciklusa visokog obrazovanja te kao prioritet ne mora imati znanstveno istraživački rad. Prilaz zgradama, i toalet je prilagođen osobama s invaliditetom, a za ove studente nastava se izvodi u prizemlju zgrade.

Studenti redovno popunjavaju evaluacije o zadovoljstvu dostupnih resursa za održavanje i izvođenje nastave te kroz intervjue iskazuju zadovoljstvo istima.

Prostorni kapaciteti Visoke škole sukladni su Uredbi o kriterijima, standardima i normativima u visokom obrazovanju, koju je donijela Vlada HNK (broj: 01-1-02-1330/12 od 5.7.2012. godine).

Kriterij 2.2.6.2. *Visokoškolska ustanova ima biblioteku opremljenu adekvatnim brojem bibliotečkih resursa u štampanom i elektronskom obliku i odgovarajući prostor i opremu za korištenje bibliotečkih usluga i za akademsko osoblje i za studente.*

Utvrdeno stanje

U knjižnici su zaposlene dvije osobe, ustanova raspolaže sa tri prostorije za knjižnicu, dvije za smještaj građe i jednu kao čitaonicu. Osoblje knjižnice je stručno, a voditeljica knjižnice je po kvalifikaciji diplomirani bibliotekar. Na vratima knjižnice naznačeno je radno vrijeme od 8:00 do 16:00h, a sukladno politici visoke škole, studenti mogu pristupiti knjižnici i nakon radnog vremena. Posudba knjiga iz knjižnice je uglavnom dogovorena na 30 dana, ali za potrebe učenja te uz dogovor sa djelatnicima knjižnice, studenti mogu zadržati knjige i dulje od predviđenog roka. Uz knjižnični fond od 6912 naslova, studentima se na raspolaganje stavljaju i četiri laptopa koja se nalaze u prostorijama knjižnice.

Obilaskom knjižnice utvrđeno je da su knjige razvrstane po određenim znanstvenim i stručnim područjima, knjižnica se koristi i elektronskim katalogom koji omogućuje praktičnije i brže pronalaženje stručne literature, prema naslovu i autoru. Djelatnici knjižnice svoje korisnike upućuju i na dostupne besplatne online publikacije.

Nabavka stručne literatura obavlja se redovno, kontinuiranim nadopunjavanjem u skladu sa potrebama studijskih programima te konsultacijama sa nastavnim osobljem visoke škole „Logos centar“ u Mostaru, a što je vidljivo po godinama izdavanja određene literature.

Kriterij 2.2.6.3 Visokoškolska ustanova sistematski i djelotvorno planira, koristi i provjerava svoje resurse, u skladu sa strateškim planom.

Utvrđeno stanje

Prostorije visokoškolske ustanove opremaju se tematski i praktično usuglašeno sa potrebama određenih studijskih programa. Strategijom visokoškolske ustanove (https://logos-centar.com/Files/Pravilnici/Strategija_Logos.pdf), točnije Strateškim područjem 3 – Internacionalizacija, informatizacija i kvaliteta, gdje su postavljeni ciljevi, a za koje su propisani zadaci, pokazatelji i ciljne vrijednosti kako bi se isti i ostvarili. Znači resursima se upravlja usuglašeno s strateškim ciljevima, a što se prilikom posjete moglo i vidjeti prema opremljenosti pojedinih kabineta za rad. Posebno se ističe oprema informatičkog kabineta, umjetničkog kabineta, kabineta za zaštitu na radu i zaštitu od požara te posebno dobro opremljenim kabinetom za kriminalistiku.

Odlukom o davanju suglasnosti broj: 05-03-40-1440-1/16 od 18.05.2016. godine Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ/K odobreno je i izvođenje tzv. „distance learning“ tj. učenje na daljinu, za studijske programe Promet, Poslovna ekonomija, Sigurnosne studije, Zaštita na radu i zaštita od požara, Organizacijske znanosti, Energetika i Pravo i financije, a za što je potrebna dobra i kvalitetna informatička oprema.

Visoka škola „Logos Centar“ zajedno sa Centarom za edukaciju, robotiku, inovacije i tehnologiju (CERIT) pokrenula je radionice robotike što potvrđuje kompetencijski razvoj i strateško upravljanje resursima; <https://logos-centar.com/Novost?id=353>.

Svaka potreba za daljnjim unapređenjem fizičkih resursa odvija se kroz rezultate godišnje inventure i godišnjom evaluacijom studenata i osoblja, te u konačnici direktor daje prijedlog Upravnom odboru za nabavku potrebnih resursa.

Kriterij 2.2.6.4 Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja.

Utvrđeno stanje

Ukupan broj zaposlenih a koji se odnosi na nenastavno osoblje je 14. Od toga 4 osobe rade u studentskoj službi/uredu za međunarodnu razmjenu, 2 u knjižnici, 2 laboranta te 6 članova tehničkog osoblja.

Uzimajući u obzir broj studenata, ustanova raspolaže sa dovoljnim brojem nenastavnog osoblja, čije su funkcije utvrđene Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta na Logosu, dostupnih na službenoj web stranici ustanove https://logos-centar.com/Files/Pravilnici/Pravilnik_o_unutarnjem_ustrojstvu_i_sistematizaciji_radnih_mjesta_Visoke_skole_Logos_centar_Mostar.pdf.

U razgovoru sa studentima, zaključuje se da je nivo podrške koji dobijaju od studentske službe na zavidnom nivou, te da su im tijekom studiranja stalno na raspolaganju, što mogu potvrditi godišnjom evaluacijom koju rade i studenti i uposleni, a sve u cilju unapređenja Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru.

U Izvještaju Komisije sa prethodne akreditacije Visoke škole navedeno je da su na Visokoj školi uposlene 3 osobe koje obavljaju administrativno-tehničke poslove (strana 21.) i da koriste različite outsourcing timove koji vrše određene poslove za Visoku školu. Obzirom na navedeno, Komisija je zaključila da je na revidiranoj visokoškolskoj ustanovi došlo do povećanja broja administrativnog i pomoćnog osoblja.

Kriterij 2.2.6.5 Visokoškolska ustanova ima adekvatne procedure i resurse za provođenje svoje strategije za međunarodne aspekte rada.

Utvrđeno stanje

U Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru osnovan je Ured za međunarodnu suradnju s ciljem koordinacije aktivnosti i razvoja međunarodnih odnosa s partnerskim stranim i domaćim visokoškolskim ustanovama. Na ovaj način potiče se studente i osoblje za razmjenu iskustava što

omogućuje dodatno usavršavanje. Kako je navedeno, ova visokoškolska ustanova ima potpisane sporazume u sklopu projekta Erasmus + KA107 i Mobilnost Erasmus +. Ustanova također ima potpisanu suradnju sa poslodavcima i poduzećima koji studentima omogućavaju stručno usavršavanje.

Ured za međunarodnu suradnju aktivno promovira projekte i programe u sklopu međunarodne suradnje te aktivno pomaže pri realizaciji istih, sudjeluje na tematskim radionicama za poticanje sudjelovanja i interakcije studenata u visokom obrazovanju u BiH. Ured za međunarodnu suradnju studentu je na raspolaganju za pomoć kako pri apliciranju tako za vrijeme boravka studenta na visokoškolskoj ustanovi u inozemstvu. Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru organizira i sudjeluje na ljetnim školama, konferencijama i radionicama, npr: Međunarodna ljetna škola „Prevenција rizika u urbanim sredinama“ u Sarajevu, Fotografsko-ekološka kolonija u Novom Sadu, Međunarodno natjecanje iz robotike Samsun, Turska, Festival dizajna „KOMBO OD 3“ Split, POP-UP festival dizajna i vizualnih komunikacija, Međunarodna konferencija 8th International Conference on Advanced Technologies, ICAT 2019, INAT konferencija – Inovation Attitude Summitu u Beogradu i sl. Od 2016. godine Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ odobrilo je izvođenje studija Poslovne ekonomije, smjer Menadžment na engleskom jeziku. Strategija internacionalizacije visoke škole „Logos Centar“ u Mostaru 2018. - 2023, u dijelu Akcijski plan, jasno definira Strateške programe, projekte, aktivnosti; Aktivnosti usmjerene ka ispunjavanju strateških programa, projekata, aktivnosti, indikatore ispunjenosti te resurse za ispunjavanje planiranoga

(https://logos-centar.com/Files/PDF/Strategija_internationalizacije.pdf).

Kao stratešku prednost iz područja informacijskih tehnologija, a sa ciljem međunarodne konkurentnosti, Komisija ističe pokretanje CISCO akademije mrežnih tehnologija <https://logos-centar.com/Cisco>, a od ove godine planirano je pokrenuti i Microsoft edukaciju <https://logos-centar.com/Novost?id=369>.

Kriterij 2.2.6. Preporuke:

- *Preporučuje se jačanje ljudskih kapaciteta i materijalne opremljenosti ureda za međunarodnu suradnju.*
- *Preporučuje se kontinuirano nabavljati i obnavljati opremu za praktično izvođenje nastave.*
- *Preporučuje se nabavka laptopa za studente, koji bi se zaduživali u knjižnici na kraći vremenski period, i koji se koriste isključivo u prostorijama visokoškolske ustanove, a sa*

svrhom boljeg praćenja nastave, čitanja on-line literature u čitaonici/učionici, pisanje seminarskih i drugih radova u čitaonici i sl.

- *Preporučuje se nenastavnom/administrativnom osoblju odlazak na razmjenu na visokoškolske ustanove koje imaju razvijene iste ili slične urede sa svrhom unaprjeđenja poslovnih procesa i ideja za razvoj međunarodnog djelovanja.*
- *Preporučuje se nastavnom osoblju i studentima rad na znanstvenom i stručnom usavršavanju, i iskorištavanje materijalnih resursa visokoškolske ustanove za osobni razvoj i dodatnu vrijednost ove institucije.*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

Visokoškolska ustanova ima dovoljno resursa (učionice, laboratorije i laboratorijska oprema, računari, pojedinačni i grupni prostori za učenje, itd.) i uvjeta za kompletno osoblje i sve studente	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova ima biblioteku opremljenu adekvatnim brojem bibliotečkih resursa u štampanom i elektronskom obliku i odgovarajući prostor i opremu za korištenje bibliotečkih usluga i za akademsko osoblje i za studente	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova sistematski i djelotvorno planira, koristi i provjerava svoje resurse, u skladu sa strateškim planom	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova ima adekvatne procedure i resurse za provođenje svoje strategije za međunarodne aspekte rada	potpuno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti kriterija 6. Resursi za učenje i podrška studentima: potpuno ispunjen

2.2.7 Upravljanje informacijama

Kriterij 2.2.7.1 *Visokoškolska ustanova koristi informacijske sustave u cilju prikupljanja, analiziranja i korištenja informacija radi djelotvornosti i unapređenja nastavnog procesa, istraživačkog rada/razvoja umjetnosti, doprinosa razvoju društva, upravljačkih i administrativnih djelatnosti.*

Utvrđeno stanje

Najveći napredak u posljednjih pet godina na visokoj školi Logos je uvođenje modernog inofmacijskog sustava **eUniversity**. eUnivesity je web platforma za podršku poslovnim

procesima visokoškolskih ustanova (sveučilišta/univerziteta, visokih školi), a prvenstveno se ogleda kroz podršku rada studentskih službi, nastavnog osoblja, menadžmenta te studenata kao krajnjih korisnika obrazovnih usluga. Ovim sustavom uvezani su svi procesi unosa i praćenja informacija za sve gore navedene skupine kroz sljedeće module:

- Modul za studentsku službu – primarno omogućava administraciju matične knjige studenata i ubrzava poslovne procese studentske službe.
- Modul za nastavno osoblje – uključuje detaljno, centralizirano upravljanje predmetima nastavnih planova i programa.
- Modul za provjeru znanja – uključuje mogućnost izrade testova i automatizaciju procesa ocjenjivanja studenata.
- Modul za studente – objedinjuje sve podatke o studiju, nastavne sadržaje, obavještenja i ostale aktivnosti koje su značajan dio nastavnog procesa.
- Modul za menadžment – omogućava izvještavanje o svim aspektima poslovanja visoke škole na svim studijskim programima.

eUnivesity je osmišljen na način da postoji i mobilna aplikacija kojom bilo koji korisnik ove platforme u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu može preko korisničkog računa pristupiti svim podacima koji su mu na raspolaganju.

Na zahtjev Komisije stručnjaka navedeni informacijski sustav je detaljno prezentiran na način da je osoba zadužena za izradu ovog sustava Komisiji detaljno prezentirala sustav te pokazala način rada sustava. Tako je Komisija zatražila nekolicinu primjera filtriranja podataka kao primjerice:

1. Diplomanti za I. ciklus u periodu od 01.10.2017. – 01.10.2018. godine.
2. Uspjeh studenata na ispitima po predmetima, studijski program Dizajn, za lipanj (prikaz filtera: redni broj; predmet; broj studenata koji su pristupili ispitu; broj studenata koji su položili; prolaznost na ispitu; prosječna ocjena).
3. I. godina broj studenata 2018-2019. godina (prikaz filtera: redni broj; br indeksa; ime; prezime; spol; e-mail; način studiranja; status; godina studija; semestar; obnavlja; aktivan).
4. Popis nastavnog osoblja (po predmetima i po opterećenju nastavnika)
5. Popis nastavnog osoblja (po spolu i dobi)
6. Popis studenata po državama
7. Studenti po starosnoj dobi
8. Studenti koji ponavljaju godinu
9. Popis redovnih studenata

10. Popis vanrednih studenata

11. Prolaznost po predmetima i sl.

Komisiji je potvrđeno da se izvješća koriste za analize različitih potreba planiranja i organizacije rada ove visokoškolske ustanove što se raspravlja na sastancima relevantnima za određena područja rada primjerice na Senatu, Povjerenstvu za kvalitetu, sa Uredom za međunarodnu suradnju, itd..

Kriterij 2.2.7.2 Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspješnosti i napuštanja studija, omjeru studenata i nastavnog osoblja, itd.

Utvrđeno stanje

Kako se i prethodno navodi, fokus visoke škole Logos su studenti, što podrazumijeva da se njihov rad, prisustvo, polaganje ispita, uspjeh, ponavljanje ili odustajanje od studija kontinuirano prate. Platforma eUniveristy olakšava praćenje svih ovih informacija jer je koncipirana po poslovnim procesima institucija koje izvode visoko obrazovanja i sve relevantne informacije mogu se pronaći u ovom sustavu (osobni podaci, kontakt podaci, godina studija, status studenta, položeni predmeti, broj izlazaka na pojedini ispit, način studiranja, je li aktivan student ili obnavlja godinu, uplate i sl.). Komisija je imala priliku vidjeti način filtriranja ovog kriterija, što je već i navedeno.

Kriterij 2.2.7.3 Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o radu, starosnoj strukturi i kvalifikacijama akademskog osoblja, uključujući omjer vlastitog i gostujućeg osoblja.

Utvrđeno stanje

Visoka škola Logos na isti način na koji prati relevantne informacije o studentima, prati i prikuplja informacije o akademskom osoblju. Navedeni informacijski sustav eUniversity nudi filtere za sve vrste pretraživanja akademskog osoblja koji uključuju osobne podatke, nastavne podatke, podatke o angažmanu, podatke o angažmanu po predmetima, izbor u zvanja, radovima

nastavnika, status nastavnika i sl. Komisija je imala priliku vidjeti način filtriranja ovog kriterija, što je već i navedeno.

Kriterij 2.2.7 Preporuke:

- *Preporučuje se kontinuirano ulaganje u informacijski sustav, softverske platforme i računalnu opremu i svu drugu opremu potrebnu za što bolju podršku nastavnom procesu i koja omogućava lakše praćenje rada svih organizacijskih jedinica visoke škole.*
- *Preporučuje se Visokoj školi „Logos centar“ u Mostaru da kroz implementirani informacijski sustav eUniversity uveže i biblioteku visoke škole.*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

Visokoškolska ustanova koristi informacijske sustave u cilju prikupljanja, analiziranja i korištenja informacija radi djelotvornosti i unapređenja nastavnog procesa, istraživačkog rada/razvoja umjetnosti, doprinosa razvoju društva, upravljačkih i administrativnih djelatnosti	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspješnosti i napuštanja studija, omjeru studenata i nastavnog osoblja, itd,	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o radu, starosnoj strukturi i kvalifikacijama akademskog osoblja, uključujući omjer vlastitog i gostujućeg osoblja	znatno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti kriterija 7. Upravljanje informacijama: potpuno ispunjen

2.2.8 Informiranje javnosti

Kriterij 2.2.8.1 *Visokoškolska ustanova na svojoj internetskoj stranici objavljuje relevantne informacije o svojim aktivnostima, uključujući informacije o studijskim programima i zvanjima koje nudi, a koje su jasne, točne, objektivne, aktualne i lako dostupne. Informacije se objavljuju na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku.*

Utvrdeno stanje

Web stranica Visoke škole „Logos Centar“ je vizualno dobro urađena, kvalitetna, dostupna te organizirana za laku uporabu krajnjem korisniku. Službena stranica Visoke škole je: www.logos-centar.com. Web stranica dizajnirana je na tri jezika, i to na jedan od službenih jezika BiH – hrvatski jezik, engleski jezik i njemački jezik. Sadržaj web stranice većim dijelom zadovoljava potrebe nastavnog osoblja, studenata i svih zainteresiranih strana ove visokoškolske ustanove. Na stranici su istaknute osnovne kategorije: naslovnica, o nama, studij, međunarodna suradnja, galerija, novosti i kontakti. Svaka od kategorija ima podkategorije za lakše pronalaženje informacija.

Web stranica posjeduje adekvatan sadržaj sa preciznim, sveobuhvatnim informacijama o studijskim programima, silabusima, projektima i svim drugim informacijama koje se redovnom ažuriraju. Za izradu i vođenje web stranice zadužena je vanjska tvrtka. Visoka škola pruža informacije i na popularnim društvenim mrežama Facebook i Instagram.

U toku je izrada stranice i na poslovnoj mreži LinkedIn, a u budućnosti se planira otvoriti profil na popularnim edukacijskim mrežama u visokom obrazovanju (EUA, UNICA i sl.).

Kriterij 2.2.8.2 *Visokoškolska ustanova na svojoj internetskoj stranici pruža informacije o djelatnostima u oblasti istraživačkog rada i informacije o radu svog akademskog osoblja (publikacije, projekti, konferencije, itd).*

Utvrdeno stanje

Informacije o znanstveno-umjetničkom istraživačkom radu, konferencijama, projektima, publikacijama, obukama nalaze se u kategoriji *Novosti* na službenoj web stranici Logos centra.

Iako je vrlo dobro uređena web stranica, Komisija je primjetila da nedostaju podaci o akademskom osoblju, a nisu javno objavljeni svi znanstveno-istraživački radovi, projekti i publikacije akademskog osoblja. Informacije o akademskom osoblju podrazumijevaju, osobne podatke, angažman, informacije o karijeri, objavljene radove, a preporučuje se i istaknuti slike osoblja. Smatra se da ove informacije trebaju biti u posebnoj podkategoriji na web stranici, a ne da se objavljuju u tekućim novostima. Tijekom provedenih intervjua i prezentacije rada i uposlenih na visokoškolskoj ustanovi, Komisija stručnjaka je zaključila da jedna od konkurentskih prednosti ove visokoškolske ustanove može biti isticanje kvalitete nastavnog kadra. Komisija izdaje preporuku da se sve informacije o nastavnom kadru i drugim uposlenicima objave na web stranici u kategoriji predviđenoj za takav sadržaj, a ne u tekućim novostima kako to do sada čine. Dakle, visokoškolska ustanova već posjeduje sve potrebne informacije (CV, objavljene radove, sudjelovanje na konferencijama i sl.) te bilo bi potrebno kreirati novu kategoriju na službenoj web stranici visoke škole, kako bi predložene izmjene bile vidljivije i lakše dostupne javnosti.

Ustanova je i izdavač časopisa „Logos“ koji je pokrenut sa ciljem objavljivanja i promocije znanstvenih i stručnih članaka u području djelovanja Visoke škole.

Kriterij 2.2.8.3 *Visokoškolska ustanova osigurava sistematsku komunikaciju sa vanjskim zainteresovanim stranama.*

Utvrdeno stanje

Komunikacija visoke škole Logos odvija se prema Strategiji odnosa sa javnošću donesene 2013. Godine, a dostupne na službenoj web stranici (https://www.logos-centar.com/Files/Pravilnici/Strategija_odnosa_s_javnoscu.pdf). Navedena strategija propisuje sljedeće: komuniciranje sa studentima, komuniciranje sa institucijama, poduzećima, i NVO sektorom, komuniciranje sa medijima, komuniciranje među uposlenima. Komisija je utvrdila da Visoka škola dovoljno ulaže u komunikaciju sa vanjskim zainteresiranim stranama. Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru ima prepoznatljiv vizualni identitet, logo, boje i uzrečicu, koje je i zaštitila. Kako se i navelo, web stranica je dobro i korisno dizajnirana, te se investira u izradu vodiča za buduće studente, vodiča za strane studente, časopisa, promotivnih videa, bilborda, reklama na televiziji, drugim medijima, društvenim mrežama i dnevnim novinama.

Vodič za buduće studente dostupan je u elektronskom i printanom obliku sa opisanim studijskim programima, načinu rada Visoke škole „Logos Centar“, viziji, misiji, troškovima studiranja i mnogim drugim korisnim informacijama. Vodič je u elektronskom obliku dostupan na jednom od tri službena jezika BiH te engleskom jeziku, dok je u printanoj formi dostupan samo na jednom od tri službena jezika BiH. Vodič za strane studente dostupan je na jednom od službenih jezika u BiH i na engleskom jeziku.

Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru, razvija mrežu s tvrtkama i organizacijama tj. budućim poslodavcima, gdje na primjeren način komunicira i održava ili stvara novu suradnju s tržištem rada.

Kriterij 2.2.8. Preporuke:

- *Preporučuje se na web stranici dodati podkategoriju sa informacijama o akademskom osoblju koja podrazumijeva osobne podatke, angažman nastavnika, objavljene radove, kontakt podatke, sliku i sl.*
- *Preporučuje se izraditi podkategoriju na web stranici o radovima studenata (znanstveno-istraživačkim ili drugim radovima).*
- *Preporučuje se umrežavanje visokoškolske ustanove sa bivšim studentima u cilju lakšeg komuniciranja, međusobnog osnaživanja i podrške (formiranje portala i baze podataka, uvezivanje putem društvenih mreža i sl).*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

Visokoškolska ustanova na svojoj internetskoj stranici objavljuje relevantne informacije o svojim aktivnostima, uključujući informacije o studijskim programima i zvanjima koje nudi, a koje su jasne, točne, objektivne, aktuelne i lako dostupne. Informacije se objavljuju na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku	potpuno ispunjen
Visokoškolska ustanova na svojoj internetskoj stranici pruža informacije o djelatnostima u oblasti istraživačkog rada i informacije o radu svog akademskog osoblja (publikacije, projekti, konferencije, itd),	znatno ispunjen
Visokoškolska ustanova osigurava sistematsku komunikaciju sa vanjskim zainteresiranim stranama	potpuno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti kriterija 8. Informiranje javnosti: potpuno ispunjen

2.2.9 Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa

Kriterij 2.2.9.1 *Visokoškolska ustanova redovno prati i dalje razvija svoje studijske programe, uz angažman zainteresiranih strana.*

Utvrđeno stanje

Postupak izmjena studijskog programa je propisan Procedurom za vrednovanje i inoviranje studijskog programa, koji je javno objavljen na web stranicama Visoke škole <https://logos-centar.com/Files/Pravilnici/2372019/ProceduraInoviranjeivrednovanjestudijskihprograma.pdf>.

Procedurom se definira i propisuje dokumentiranje: način, nadležnosti, odgovornosti, redoslijeda, rokova za redovno praćenje, pregled, preispitivanje, izmjene, dopune, inoviranje i vrednovanje studijskih programa na Logosu. Procedura se primjenjuje na svim studijskim programima na Logosu. Korektno je definirano značenje manjih i većih promjena te je propisana cjelokupna procedura.

Inicijativa za izmjenu studijskog programa može poteći od nastavnog osoblja koje izvodi nastavu na konkretnom studijskom programu ili studentskih predstavnika konkretnog studijskog programa te predstavnika privrede i prakse sa kojima Logos ima potpisane sporazume o suradnji ili usko surađuje.

Članovi komisije/povjerenstva za izmjene i dopune studijskog programa su najmanje:

- predstavnik rukovodstva koji je ujedno i predsjednik komisije,
- nastavnik i suradnik iz iste ili srodne oblasti iz koje se studijski program izvodi, u slučaju multidisciplinarnog studijskog programa, po jedan nastavnik ili saradnik iz svake oblasti,
- predstavnik zainteresirane strane (poslovnog okruženja), stručnjak oblasti iz koje se izvodi studijski program,
- student studijskog programa koji se mijenja.

Postupak samoevaluacije i pisanje Izvještaja o samoevaluaciji studijskog programa provodi se svake tri godine.

Kriterij 2.2.9.2 *Visokoškolska ustanova ima definirane i usvojene procedure za redovno praćenje realizacije studijskih programa.*

Utvrđeno stanje

Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru ustanovljava formalne mehanizme za odobravanje, redovni monitoring i periodične preglede studijskih programa i diploma. Nakon svakog održanog sata nastavnik je dužan dostaviti uredno popunjen obrazac o održanoj nastavi na kojem su pored podataka o vremenu i mjestu održanog sata također i potpisi prisutnih studenata. Navedeni obrazac pored toga što služi za evidenciju održane nastave, također se može koristiti od strane nastavnika radi jednostavnije evidencije prisustva studenata.

Kontrolu nastave vrši direktor. Pored uvida u dokumentaciju, Direktor prati održavanje nastave također kroz podatke prikupljene anketiranjem studenata, nastavnika i saradnika, te fizičkom kontrolom nastave u učionici.

Praćenje informacija olakšano je uvedenim informacijskim sustavom eUniveristy.

Kriterij 2.2.9.3 *Visokoškolska ustanova analizira na koji način su procedure prikupljanja informacija i poduzetih aktivnosti utjecale na unaprjeđenje studijskog programa.*

Utvrđeno stanje

Informacije koje se prikupljaju i detaljno analiziraju na visokoj školi, bilo da su internog (upisna politika npr.) ili eksternog karaktera (izvještaji Pedagoških zavoda o broju maturanata, izvještaji Zavoda za zapošljavanje, popularnost studijskog programa itd.) te direktno utječu na broj upisa na studijske programe u novoj akademskoj godini uopće.

Informacije koje se interno prikupljaju od strane studenta na studijskom programu koji u svojoj strukturi u određenom razdoblju studija pruža mogućnost studentima da biraju usmjerenje, koriste se za „slaganje“ studijskog programa prema potrebama i afinitetima studenata čime se poboljšavaju izlazne kompetencije diplomanata.

Periodično se provodi vrednovanje studijskih programa koje rezultira provođenjem procesa samoevaluacije i kreiranjem internog Izvještaja o samoevaluaciji studijskog programa.

Već spomenutom Procedurom za vrednovanje i inoviranje studijskog programa propisan je postupak izmjena studijskog programa te je po kriterijem 2.2.2.1. spomenuta izmjena prve Procedure iz 2014. godine. Dakle, Komisija je zaključila, da je visoka škola na osnovu analiza svoga rada, želje za uvođenjem novih studijskih programa i kreiranjem inovativnijih studijskih programa učinila i izmjenu ovakve procedure.

S obzirom da se radi o privatnoj visokoškolskoj ustanovi finansijski i materijalni resursi potrebni za unapređenje studijskih programa nisu upitni te je menadžment škole istakao ovo pitanje kao vrlo važno u budućem periodu.

Kriterij 2.2.4.1 jasno opisuje proceduru upisa studenata na ovu visoku školu te je jasno da su procedure upisa propisane i javne. Upisne kvote predlaže Senat na osnovu raspoloživih i dostupnih ljudskih i materijalno-tehničkih resursa kojima raspolaže Visoka škola, te prijedloga voditelja studija. Konačnu odluku o upisnim kvotama donosi nadležno Ministarstvo.

Također, Komisija je uzela u obzir i činjenicu da akreditacija studijskih programa u Bosni i Hercegovini još uvijek nije započeta u pravom smislu osiguranja kvalitete svih studijskih programa koje izvode visokoškolske ustanove u BiH. Komisija smatra da do započinjanja ovog procesa Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru, jedino što može je pripremati se na osnovu samoevaluacijskih izvješća za svaki od svojih studijskih programa po najmodernijim europskim kriterijima, kako bi kada proces akreditacije studijskih programa u BiH započne, u potpunosti zadovoljili sve tražene kriterije.

Također, za sve studijske programe visoka škola ima licencu/dozvolu za izvođenje od nadležnog Ministarstva obrazovanja.

Kriterij 2.2.9. Preporuke:

- *Preporučuje se konkretnije propisati na što se odnose izmjene studijskog programa u kontekstu manjih izmjena (npr. izmjena sadržaja, broja sati, ECTS bodova, ishoda i sl.).*
- *Preporučuje se predvidjeti mogućnost neznatnih izmjena predmeta intervencijom nositelja predmeta bez posebne procedure (npr. osuvremenjivanje literature, neznatna promjena opsega sadržaja i sl.).*
- *Preporučuje se ustrojavanje posebnog kataloga izmjena i dopuna, kako bi se na jasan i pregledan način mogao pratiti postotak izmjena studijskog programa od dobivanja licencije pa nadalje.*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost podkriterija na sljedeći način:

visokoškolska ustanova redovno prati i dalje razvija svoje studijske programe, uz angažman zainteresiranih strana	potpuno ispunjen
visokoškolska ustanova ima definirane i usvojene procedure za redovno praćenje realizacije studijskih programa	potpuno ispunjen
visokoškolska ustanova analizira na koji način su procedure prikupljanja informacija i poduzetih aktivnosti utjecale na unapređenje studijskog program	potpuno ispunjen

Zaključak Komisije o sveukupnoj ispunjenosti kriterija 9. Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa: potpuno ispunjen

2.2.10 Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta

Kriterij 2.2.10.1 Visokoškolske ustanove trebaju periodično prolaziti postupak vanjskog osiguranja kvaliteta.

Visokoškolska ustanova „Logos Centar“ u Mostaru posjeduje sljedeća Rješenja nadležnog Ministarstva: upisana je u sudski registar Općinskog suda u Mostaru, Rješenjem broj: Tt-O-528/11 od 29.06.2011. godine, MBS: 58-05-0009-11. Suglasnost za rad Rješenjem Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije-kantona, broj: 05-01-40-1832/11 od 24.08.2011. godine. Isto tako Visoka škola "Logos centar" u Mostaru, dobila je suglasnost za rad Rješenjem Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije-kantona, broj: 05-01-40-1885/2012 od 10.07.2012. godine. Visoka škola "Logos centar" u Mostaru dobila je Rješenje o izdavanju dozvole za izvođenje studijskih programa od strane Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije/kantona, broj: 05-03-40-267-3/13, od 29.03.2013. godine. Rješenje o ispunjenosti uvjeta za proširenje i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja od strane Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije/kantona, broj: 05-03-40-518-3/14, od 10.06.2014. godine je dobila Visoka škola "Logos centar" u Mostaru.

Prvi akreditacijski postupak urađen je u 2015. godini te je 07.07.2015. godine izdano Rješenje o institucionalnoj akreditaciji visoke škole „Logos centar“ u Mostaru, broj: 05-03-40-2016-7/15.

Senat Visoke škole je krajem 2015. godine donio odluku o usvajanju Akcijskog plana mjera i aktivnosti na poboljšanju kvaliteta u post-akreditativnom periodu na Visokoj školi "Logos centar" u Mostaru sukladno Izvješću Komisije stručnjaka".

Na godišnjoj razini o implementaciji navedenoga Akcijskog plana Visoka škola pravi izvješće na razini institucije i isto se dostavlja nadležnom Ministarstvu. Primjerak ovakvog Izvješća se može pronaći i na službenoj stranici Logosa: <http://logos-centar.com/Files/PDF/Preporuke.pdf>.

Po isteku trajanja prve akreditacije od 4 godine, visokoškolska ustanova je u predviđenom vremenskom roku podnijela zahtjev za reakreditaciju.

Komisija je primjetila da visokoškolska ustanova nema niti jednu drugu vrstu akreditacije osim zakonski obvezujućih akreditacija.

Kriterij 2.2.10 Preporuke:

- *Visokoškolska ustanova treba nastaviti kontinuirano pratiti i razvijati kvalitetu rada.*
- *Preporučuje se izvršiti samoevaluacijsko izvješće o osiguranju kvalitete svakog pojedinačnog studijskog programa.*
- *Preporučuje se izvršavanje eksterne revizije kvalitete kroz suradnju ili projekte sa drugim domaćim ili međunarodnim visokoškolskim ustanovama s kojima već imaju potpisane ugovore o suradnji.*
- *Preporučuje se nastavak godišnjih samoevaluacijskih izvješća o sustavu osiguranja kvalitete kako bi se osiguralo što kvalitetnije vanjsko vrednovanje visokoškolske ustanove.*

Temeljem prezentiranih dokaza i njihove analize, Komisija utvrđuje ispunjenost ovog kriterija kao potpuno ispunjenog.

3. Mišljenje o ispunjenosti preporuka po kriterijima za akreditaciju prve Komisije stručnjaka iz 2015. godine

Kriteriji i podkriteriji za akreditaciju visokoškolske ustanove u 2015. godini i 2019. godini nisu u potpunosti jednaki, stoga Komisija stručnjaka nije za sve kriterije paralelno iznosila stavove o poboljšanju rada ili usvajanju datih preporuka iz prethodne akreditacije Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru. S obzirom da su prethodne preporuke uzete u obzir kroz cijeli postupak revizije visokoškolske ustanove, Komisija stručnjaka donosi kratki osvrt o ispunjenosti preporuka Komisije stručnjaka iz 2015. godine kako slijedi:

Kriterij 1. Razvoj i strategija visokoškolske ustanove: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene te da je visokoškolska ustanova potpisala veći broj ugovora o suradnji sa različitim poslovnim subjektima, u procese strateških odluka su uključili i poslovno okruženje. Strategija visoke škole je nova te su strateški ciljevi planirani po aktivnostima koje su mjerljive i koje definiraju i rizike. Strateški ciljevi su pojednostavljeni i predstavljeni su tabelarno. Analiza se pravi svake godine prema mjerljivim i jasnim indikatorima.

Kriterij 2. Upravljanje, unutarnje osiguranje kvalitete i kulture kvalitete: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene te da je visokoškolska ustanova omogućila aktivno i obvezno uključivanje predstavnika studenata u procese upravljanja. Obveza prisustva sudenata i prava glasa i uvažavanja njihovog mišljenja propisana je internim aktima visoke škole; <https://logos-centar.com/Akti>.

Kriterij 3. Procedure za osiguranje kvalitete studijskih programa: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene. Kako je i navedeno, samoevaluacija studijskih programa je urađena i završena 2018. godine, i u međuvremenu je izmjenjena Procedura za vrednovanje i inoviranje studijskog programa. Također, kreirana je stranica Unije studenata sa svim relevantnim podacima https://logos-centar.com/Unija_studenata.

Kriterij 4. Procedure za ocjenjivanje studenata: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene. Unificiran je sustav ažuriranja zapisa, vodi se elektronski. Svi profesori pridržavaju se zahtjeva o načinu zapisa aktivnosti na svakom satu, a isto tako za svakog studenta vode evidenciju prisustva, kao i ocjene za pojedinačne zadatke, koji su dio konačnog

ispita ili uvjet za izlazak na ispit. Uvođenjem informacijskog sustava eUniversity, u potpunosti se koriste mogućnosti informacijskog sustava.

Kriterij 5. Ljudski resursi: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene sukladno mogućnostima u periodu između dvije akreditacije. Povećan je broj uposlenika i nastavnog osoblja i ostalog administrativnog i tehničkog kadra. Uvođenjem eUniversitya, visoka škola je prikupila sve tražene podatke o nastavnicima, ali s obzirom da je eUniversity interna informatička platforma, i ova Komisija je dala preporuku za njihovo javno objavljivanje na web stranici u posebno kreiranoj kategoriji. Također, izmjenjene su procedure za vrednovanje i inoviranje studijskog programa. Kako navodi menadžment visokoškolske ustanove, planirano je uvođenje više praktične nastave kroz silabuse određenih predmeta do započinjanja akreditacije studijskih programa. Pokrenut je i studijski program koji se može iversti na engleskom jeziku <https://logos-centar.com/StudijEng>.

Kriterij 6. Kvalitet fizičkih resursa: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene. U periodu od posljednje akreditacije Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru osnovala je institut – CIZ kojim su povećane mogućnosti znanstveno istraživačkog rada iz područja kojima se ova visoka škola bavi i podučava. Kako je naveo kroz Izvješće, što se tiče bibliotekarskih kapaciteta Komisija je iskazala da nema primjedbi te visoka škola svojim studentima nudi velik broj naslova i pristupa određenim bazama podataka. Nastavno osoblje istaknulo je da studente upućuju na korištenje dostupne literature i koja se nalazi fizički u biblioteci i one koja je u dostupnim on-line bazama.

Kriterij 7. Informacijski sustavi: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene. Razvijen je informacijski sustav eUniversity koji u potpunosti olakšava organizaciju rada visokoškolske ustanove, dostupnost informacija svim zainteresiranim stranama (studentima, nastavnicima, administrativnom osoblju). Ovim sustavom omogućene su različite vrste analiziranja i pretraživanja potrebnih informacija.

Kriterij 8. Prezentacija informacija za javnost: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene. Kako se navodi kroz Izvješće web stranica je na tri jezika (hrvatski jezik, engleski jezik i njemački jezik) te je popunjena svim potrebnim informacijama i lako je dostupna krajnjem korisniku. Sve informacije koje se nalaze na web stranici na hrvatskom jeziku dostupne su i na druga dva jezika.

Kriterij 9. Međunarodna saradnja: Komisija smatra da su preporuke prethodne Komisije stručnjaka uvažene. Visoka škola je povećala međunarodnu suradnju od posljednjeg postupka akreditacije te kontinuirano promovira i potiče studente i nastavno osoblje na sudjelovanje u istoj. Također, preporuka i ove Komisije se odnosi na što veću promociju i poticanje međunarodne suradnje.

4. Mišljenje o ishodu akreditacije

Komisija zaključuje da su Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini na Visokoškolskoj ustanovi „Logos centar“ u Mostaru ispunjeni kako slijedi:

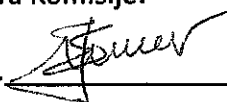
- Kriterij 1 Politika osiguranja kvalitete **potpuno ispunjen**;
- Kriterij 2 Izrada i odobravanje programa **znatno ispunjen**;
- Kriterij 3 Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta **znatno ispunjen**;
- Kriterij 4 Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje **potpuno ispunjen**;
- Kriterij 5 Nastavno osoblje **znatno ispunjen**;
- Kriterij 6 Resursi za učenje i potpora studentima **potpuno ispunjen**;
- Kriterij 7 Upravljanje informacijama **potpuno ispunjen**;
- Kriterij 8 Informiranje javnosti **potpuno ispunjen**;
- Kriterij 9 Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa **potpuno ispunjen**;
- Kriterij 10 Periodično vanjsko osiguranje kvalitete **potpuno ispunjen**.

Na osnovi toga, Komisija utvrđuje mišljenje da je djelovanje Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru u potpunosti usklađeno s Kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, te preporučuje Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete Bosne i Hercegovine izdavanje Preporuke za akreditaciju Visoke škole „Logos centar“ u Mostaru na period od pet godina, te Ministarstvu obrazovanja, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije izdavanje Rješenja o akreditaciji u skladu s tom preporukom.

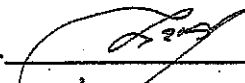
5. Prilozi

- Agenda posjete visokoškolskoj ustanovi
- Potpisna lista ispitanih tijekom intervjua
- Obrazac ispunjenosti kriterija
- Suglasnost visokoškolske ustanove na tekst Izvješća

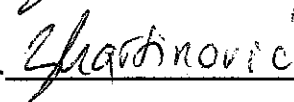
Potpisi članova Komisije:

1.

Prof. dr. Enver Zerem, predsjednik, predstavnik akademske zajednice BiH

2.

Prof. dr. Zlatko Ćesić, međunarodni stručnjak

3.

Mirta Mandić Martinović, predstavnik privrede i prakse

4.

Maja Santai, student